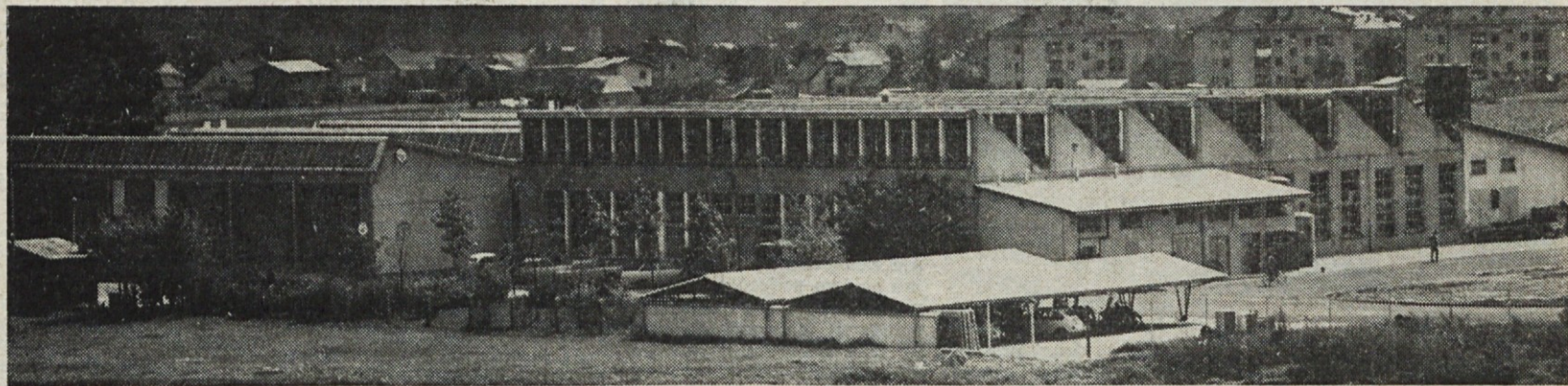

Srečno in uspehov polno
Novo leto 1969

**Želi članom
kolektiva,
njih
družinam,
in poslovnim
prijateljem**

**delavski svet
upravni odbor
organizacija ZK
sindikata
organizacija ZM
in uredništvo
GLAS Saturnusa**

Uredništvo vprašuje — direktorja, vodje družbeno političnih

Z željo, da bi bralec »Glas Saturnusa« dobil nekako celovito sliko — prikaz — življenja, dela in poslovnih rezultatov naše delovne organizacije v letu 1968, se je uredniški odbor odločil, da ob izteku leta zastavi nekaj vprašanj vsem direktorjem sektorjev ter vodjem družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

NA VPRAŠANJA ODGOVARJAJO: Zdravko Rakušček, inž. Lovro Verčko, Janez Smrajc, Edi Ferencak, Stane Rozman, Karla Novak, Slavko Gerlica, Franc Prošek, Miloš Mikolič, Vlado Dernovšek, Tone Žabjek, Janez Deisinger.

VPRAŠANJA ZDRAVKU RAKUŠČKU, DIREKTORJU TOVARNE SATURNUS

1. Katere so glavne značilnosti dela in poslovanja v letu 1968?
2. Kljub grenkim izkušnjam o integracijskih poskusih pred leti, smo se letos ponovno odločili za navezavo poslovnih dogovorov z našo konkurenco. Kaj nas je pripeljalo do te odločitve in koliko smo uspeli?
3. Kakšen je naš proizvodni plan za leto 1969 in na katerih osnovah — predpostavkah — temelji?

ODGOVORI TOV. DIREKTORJA

1. Mislim, da je pravilna ugotovitev, da je bilo leto 1968 v dejavnosti »Saturnusa« zopet leto, ki bo v življenju našega kolektiva spremenilo njegov izgled, organizacijo in poslovanje, skratka leto investiranja v nove kapacitete. Ker za vse investicije v kolektivni že vemo, jih ponovno ne bi našteval. Jasno pa je, da te investicije ne predstavljajo samo odpravo različnih gnil v proizvodnji in novih kapacitet, pač pa zahtevajo od nas tudi novo organizacijo podjetja, ki naj bi te proizvodne spremembe sinhronizirala v čimboljše izkoriščanje in najboljše rentabilnost. Mislim, da sta ta dva činitelja t. j. investiranje in nova organizacija podjetja, v tem letu predstavljala poleg drugih tekočih nalog glavno problematiko našega udejstvovanja. Prvi del t. j. investicije smatram, da so kljub različnim

žavam še kar idealno stekle, medtem ko je drugi problem t. j. reorganizacija samega podjetja še v teku in bomo lahko to akcijo ocenjevali šele po nekem določenem obdobju, ko bo le ta v praksi zaživela. Smatram pa, da smo po daljših in temeljnih diskusijah in izmenjavah mnenj to problematiko obdelali in pripravili, tako da bo izvedba po mojem mišljenju uspela.

2. Ker je bilo o samih integracijskih odnosih, problematiki itd. že dosti pisanega v različnih publikacijah in med drugimi tudi v našem časopisu o tem problemu ne bi odgovarjal iz načelnih stališč temveč čimbolj konkretno.

V Jugoslaviji obstoja več tovarn, ki proizvajajo slične oz. iste artikole kakor naš kolektiv. Z ozirom na to, da jugoslovansko tržišče s stališča ekonomsko interesantnih serij ni tako veliko, da bi zadoščalo za izkoriščanje

kapacitet, ki so trenutno na razpolago, nastaja pri tej problematiki sledeče stanje:

a) Da se lahko v tej dejavnosti in pri taki organizaciji pojavljamo na tržišču (mislim na vse te tovarne), moramo vsi proizvajati celoten asortiment,

b) Če hočemo pod takimi pogoji razdrobljenosti in neorganiziranosti proizvajati vsak vse, je nujno, da se že tako ekonomsko majhne serije še bolj drobijo.

c) Nemogoče je organizirati specializacijo proizvodnje.

Vsi zgoraj naštetih momentih v vsakem primeru predstavljajo dražitev proizvodnje.

Če k tej zelo splošni ugotovitvi dodamo še to, da se pojavljamo na tržišču kot konkurenca, prihaja nujno do konkurenčne borbe, ki pa lahko in to se tudi pojavlja, pripelje do nemormalnih pojavov siromašenja določene dejavnosti.

Mislim, da je to stanje v našem družbenom redu nemormalno. Če to problematiko obravnavamo še zlasti s stališča tehnično-ekonomskih odnosov z ozirom na perspektivo in kako se ti problemi rešujejo po svetu, smatram, da je treba vedno kljub težavam in slabim izkušnjam iskati novih oblik, ki naj bi spremenile stanje. Ena izmed oblik, ki je možna, da se stanje začne spreminjati je gotovo medsebojna povezava v različnih oblikah, niso pa nujne takojšnje integracije po našem dobesednem pojmovanju, temveč s ciljem za odpravljanje prej naštetih neskladnosti.

V vprašanju samem je že povedano, da smo na tem področju izvedli razmeroma veliko poizkusov in da smo v večini doživeli tudi razočaranja. Smatram, pa, da kljub vsej obremenjenosti, ki jo imamo z ozirom na dosedanje neuspehe in slabe izkušnje na tem področju, ne smemo obstati, pač pa še naprej delati na tem področju, ker je to v perspektivi ekonomska nujnost.

3. Naš proizvodni plan za prihodnje leto je predviden v vrednosti 14.605 milijard.

Po vrednosti je ta program z ozirom na letošnja realizacija za 11% večji. Ta program je predviden v glavnem in skoraj izključno na osnovi analize tržišča. Mislim, da je iz tega stališča popolno realen, kljub temu, da lahko pričakujemo precej močan vpliv konkurence z ozirom na nekatere nove kapacitete, ki so bile formirane tudi pri naši konkurenci. Vsekakor pa v Saturnusu lahko z novimi kapacitetami pričakujemo bolj normalne pogoje dela, zaradi česar bomo tudi dosegli rentabilnejšo proizvodnjo kot sedaj. Podrobnejša analiza teh predvidevanj pa bo podana pri sami obravnavi proizvodnega in finančnega plana na drugem mestu.

VPRAŠANJA inž. LOVRU VERČKU TEHNIČNEMU DIREKTORJU

1. Tehnične značilnosti našega dela — proizvodnje v letu 1968 in predvidevanja za leto 1969

2. Prodor našega žarometa med najboljše evropske proizvajalce je za nas pomemben uspeh. Kako ta uspeh ocenjujete vi in kdo je k njemu največ prispeval?

ODGOVORI:

1. Ugotavljamo, da je naša gospodarska reforma s tržiščem zaostrišla pogoje, tako da smo se morali v Saturnusu skoraj po desetletju nenehnih uspehov in porastov, v zadnjih dveh letih (1966 in 1967) zelo truditi, da smo ostali takorekoč na isti ravni.

Leto 1968 nam v tem brez dvoma predstavlja ponoven preokret in nadaljnjo pot navzgor, seveda ne tako naglo kot je to bilo v minulosti. Na vse to naj bi vplivali naši organi samoupravljanja, kolektiv in novi kadri.

Smatramo, da je letošnji premik v proizvodnji Saturnusa začetek nadaljnjih proizvodnih uspehov v letu 1969 in v naslednjih letih.

O problematiki po poslovnih enotah, ki so se do konca izoblikovale v tem letu, bi pa povedal sledeče:

Obrat tehničnih predmetov je pred leti doživel nenaden padec in nato stagnacijo. V letu 1968 pa je ta obrat ponovno uspel povečati proizvodnjo, izboljšati kvaliteto ter se s svojim artiklom uveljavil tudi na zahodnem tržišču.

Predvidevanja za naslednje leto te naše poslovne enote so vsaj taka kot letos, če ne večja.

Za obrat embalaže s tiskarno moram reči, da je imel poleg večjih serij nenakomerno in tudi delno nezasedene kapacitete. To velja zlasti za oddelek pokrovov. Po postavljenem planu za leto 1969 so tudi tu mnogi izgledi na bolje.

Posebej pa je treba omeniti obrat Zalag. Ta je v letošnjem letu normalno obratoval, saj je še povečal svojo proizvodnjo v primeri z lanskim letom. Poleg tega pa je bil rekonstruiran z novimi napravami in stroji v taki meri, da lahko trdimo, kot še nikoli doslej noben obrat v naši tovarni.

S temi investicijami in napredkom smo tudi na tem področju, t. j. na polju izdelave konzervnih škotel uspeli obdržati vodeče mesto v državi ter se po svojih možnostih lahko mirno merimo s podobnimi obrati v zahodni Evropi.

Pričakujemo, da bo tudi tržišče sprejelo naše nove kvalitetne izdelke ter nam s tem omogočilo nadaljnje uspehe.

2. Za tovarno Saturnus, posebej pa še za obrat tehničnih predmetov in razvoj z orodjarno pomeni velik uspeh, da so bili prvi vzorci žarometa AY za vozilo Diane sprejeti pri podjetju Citroen kot dobri. To pa še ne pomeni, da bodo prva in nadaljnje dobave enake.

Vzrok za ta uspeh je pravilen pristop, priprave in izvedba programa osvajanja. Za ta uspeh ima celotno zaslugi grupa, ki je sinhronizirano delala z razvojem, delavnico in proizvodnjo.

Vsakdo je po svoji zmožnosti priložil svoje znanje, da je delo pravilno in ob pravem času steklo. To delo vsekakor ne bi tako potekalo, če ne bi bila v predhodnih letih izvedena manj uspešna dela ter nekatere priprave.

Kot posebnost pri tem delu ne bi smeli prezreti izdelavo parabole z operacijo poliranja, za katero je bil izdelan poseben stroj. Razen tega so bile izdelane tudi še pnevmatske luknjalne naprave ter orodja, ki so pokazala doslej pri nas še neuporabljene načine.

organizacij in samoupravnih organov odgovarjajo

VPRAŠANJA TOV. JANEZU SMRAJCU DIREKTORJU RAZVOJA

1. Kako ocenjujete letošnje leto glede razvoja — je bilo uspešno?
2. Kaj vse ste našim odjemalcem dali novega in kaj nameravate v bližnji prihodnosti?

ODGOVORI:

1. Zelo nerad dajem oceno o doseženih rezultatih in delu delovne enote, katere vodenje mi je zaupano. Ker pa mi je pač postavljeno to vprašanje direktno, bom poskušal to storiti. Vnaprej pa prosim sodelavce in vse iz kolektiva, da mi oprostijo, v kolikor se s poedinimi detajli ne strinjajo.

Ocenjujem, da smo v delovni enoti Razvoj in delavnice dosegli v letu 1968 povprečne rezultate in z njimi ne moremo biti povsem zadovoljni. Razlogi za to so objektivnega in subjektivnega značaja.

Ozko grlo nam predstavlja strojna orodjarna. Odnos delovnih mest v ročni orodjarni napram delovnim mestom v strojni orodjarni ni najboljši. Zato smo, zavedajoč se tega problema, pričeli močneje uvajati v strojni orodjarni delo v drugi izmeni. V prihodnjem letu pa bomo poskušali drugo izmeno kompletirati.

Za orodjarno smo v letu 1968 po daljšem času nabavili nov, moderen ploskovno-brusilni stroj, ki omogoča tudi kopirno brušenje. Z njim smo začeli med drugim brusiti tudi profile na rolicah za zapiranje. Na ta način smo znižali čase, potrebne za izdelavo, še predvsem pa dvignili kvaliteto rolicam za zapiranje.

Sicer pa, kot že rečeno, daljši čas za orodjarno nismo nabavili nobene opreme. To pa ima za posledico, da je povprečna starost strojev 9 let ter ni niti več odgovarjajoča za precizna dela. V to se je vredno zamisliti in čimprej najti ustrezno rešitev.

Uvodoma sem omenil tudi razloge subjektivnega značaja. Mislim, da bi bili rezultati dela res boljši, če bi se vsakdo na slehernem delovnem mestu, še posebno na tistem, koder se delo težko stori, bolj prizadeval.

Kljub temu pa mislim, da smo v marsičem storili vse, da smo našim kupcem kar

najbolj ustregli. V naslednjem bi želel navesti nekaj primerov.

2. Na področju konzervnih doz je vredno omeniti konzervno dozo $\varnothing$ 163, kot zameno za staro dozo $\varnothing$ 153. Ta nova doza je bila na tržišču sprejeta kot zelo kvalitetna, kar pri dozi $\varnothing$ 153 ni bil slučaj. Njena posebnost je poleg zelo dobre kvalitete tudi v tem, da jo izdelujemo v dveh izvedbah:

- kot vakuumsko dozo, ki je primerna predvsem za konzerviranje proizvodov, ki se polnijo v vročem stanju in se polnijo v vročem stanju in peratura sterilizacije ni občutno večja, kot jo ima proizvod pri polnjenju.
- kot elastična, ki je primerna za konzerviranje vseh ostalih proizvodov.

Osvojitev pokrova SAPO za kozarce predstavlja za naše odjemalce - konzervaše sadja in zelenjave ter jugoslovanskega potrošnika sploh, prav gotovo veliko novost, oziroma pridobitev. Zato smo zanj prejeli tudi največje priznanje »JUGOSLOVANSKI OSKAR ZA EMBALAZO 68«.

Enako priznanje nam je bilo podeljeno tudi za zapiralni stroj za zapiranje kozarcev s temi pokrovi. Zapiralne stroje izdelujemo za tržišče v sodelovanju z delavnicami tehničnih srednjih šol. Jugoslovanskega oskarja za embalažo 68 smo prešli še za novi hobok, ki ga jugoslovansko tržišče in industrijo tudi predstavlja veliko pridobitev.

Poleg teh izdelkov smo v letu 1968 dali tržišču še nekaj drugih kot:

Doza za olje $\varnothing$ 66 s cevko, doza za olje $\varnothing$ 82 s cevko, doza za bajonet pokrovom $\varnothing$ 105, vazelinika $\varnothing$ 94x38, rezervoarji za oljne nečiče, pladenj $\varnothing$ 320 s podstavki, pladenj 425 x 300 s podstavki.

Iz proizvodnje avtoelektrike smo v letu 68 tudi osvojili nekaj izdelkov. Od njih je najpomembnejši žaromet za vozilo DIANA za francosko firmo Citroën. Računamo, da bodo dobave tega žarometa pričele teči že v začetku prihodnjega leta. Tudi zadnja kolesna lučka ter žaromet za vzratno vožnjo predstavlja v dejavnosti avtoelektrike novost.

Poleg tega je bilo opravljenih več del, ki imajo predvsem značaj tehnoloških izboljšav.

Kaj vse bomo tržišču dali v prihodnjem letu, je danes še težko reči. Sigurno je, da bomo lahko mesni konzervni industriji dobavljali konzervne doze premera 73 z jezički iz nove avtomatske linije, škatlčko Assurgrin in štirioglato škatlčko za prvo pomoč. Jasno je tudi, da bomo morali urediti vse potrebno, da bomo proizvodno mlinih ovalnih doz podvojili. Osvojiti bomo morali tudi določene tipe štirioglatih večjih in manjših konz. doz.

Tudi v zvezi s proizvodnjo hobokov imamo na progra-

mu določene izboljšave. V ostalem pa bomo videli, kaj bodo od nas zahtevali kupci in proizvodnja.

Na vprašanje, kakšne so moje največje želje za leto 1969 moram reči sledeče:

Želim, da bi z večjim prizadevanjem in boljšim sodelovanjem v naši delovni enoti v prihodnjem letu dosegli še boljše rezultate. Da bi naše podjetje kot celota zaključilo poslovno leto 1969 kar najbolj uspešno.

Ob koncu, ker se mi pač nudi prilika, želim vsem sodelavcem in članom našega kolektiva ter njihovim družinam srečno, veselo in zdravo polno Novo leto 1969.

VPRAŠANJA EDIJU FERENČAKU — DIREKTORJU RAČUNSKEGA SEKTORJA

1. Lahko naštejete posamezne svele točke — uspehe v našem finančnem poslovanju 1968 in obenem neuspehe, ki nam slabšajo končni rezultat?

2. Kje trošimo največ denarja po nepotrebnem?

3. Kaj predlagate za leto 1969?

ODGOVORI:

1. Predvsem moram poudariti, da je uspeh ali neuspeh prikazan s finančnimi kazalci, le rezultat obračuna vseh poslovnih dogajanj v obračunskem obdobju, ki odgovarja koledarskemu letu in bi izhaja tako iz poslovnih odločitev kot iz uspešnega izpolnjevanja teh odločitev. Poslovne odločitve temeljijo na letnem planu podjetja. Kakor tudi na ukrepih v obračunskem obdobju zaradi tekočega upravljanja in operativnega vodenja podjetja.

Zmanjšanje finančnega rezultata so povzročili sledeči faktori:

1. Prenizka izpolnitev osnovnega plana proizvodnje
2. Zvišanje stroškov proizvodnje in cene osnovnega materiala
3. Bonifikacije kupcem, ki predstavljajo znižanje neto prodajne cene
4. Reklamacije in slaba proizvodnja
5. Zvišanje fiksnih stroškov ob prejšnjem zvišanju proizvodnje.

Zvišanje finančnega rezultata je posledica:

1. Povečanja produktivnosti zaradi investicij in rekonstrukcij v proizvodnji
2. Zaradi boljše organizacije in vodenja proizvodnje
3. Zaradi stimulativnega nagrajevanja

Vsekakor je treba posebno poudariti svetlo točko, rajši bi dejal »svetlo linijo« ali trend rasti naših proizvodnih kapacitet, ki nam je omogočil skokovit porast bruto produkta ob zmanjšanju števila zaposlenih, skrajšanju delovnega časa in znatnem zniževanju neto prodajne cene proizvodov ter rednem zviševanju osebnih dohodkov in družbenega standarda naših delavcev.

2. Menim, da vprašanje ni pravilno postavljeno. Denarja namreč ne trošimo po nepotrebnem, saj bi to predstavljalo pravo kršitev načela o upravljanju in vodenju podjetja »kot dober gospodar«. Res pa je, da imamo izdatke, ki so bolj ali manj ekonomsko utemeljeni. Absolutna trditev, da izatek ni ekonomsko utemeljen bi slonela na subjektivni ocenitvi, saj je za vsak izdatek in strošek odgovorna oseba, ki ga odobri in mora vselej biti v tesni zvezi s poslovnimi potrebami, ki morajo tudi posredno dajati ekonomske učinke. Zato morem le nakažati stroške in izdatke pri katerih je možna štednja. Štednja pa je utemeljena, če trdimo, da nek izdatek ne povzroča nobenega uspeha in je nasproten načelu »dobrega in vestnega gospodarjenja«.

Največji prihranki so možni z racionalnim izkoriščanjem osnovnega in drugega materiala, ter skrbnim vzdrževanjem delovnih sredstev. Izkoriščanje dela in delovnih sredstev je v odvisnosti od organizacije proizvodnje, sestave programa in plana proizvodnje na bazi solidne tržne analize. Stroški reklame, reprezentance, sejmov, potnih stroškov in stroškov za strokovno izobraževanje ne kažejo vedno takoj doslovnega uspeha in jih je zato težje določiti kot ekonomsko utemeljene ali neutemeljene.

S svojega delovnega mesta morem le subjektivno ocenjevati te stroške.

Stroške, ki te stroške povzročajo, mi se potrjujejo, da z analizami in poročili o organizaciji in vodenju podjetja ne kažejo umravljenosti povzročiteljev izdatkov ali potrebo po znižanju ali zvišanju.

Nenotrebni izdatki nastajajo zaradi slabega izvrševanja ali neravnotežnega izpolnjevanja nalog in številnih drugih manjših ali večjih napak pri delu ali vodenju ter upravljanju podjetja ali njegovih organizacijskih delov.

Često neznatne napake povzročajo velike reklamacije in izmete ter s tem izgube podjetju. Določitev meje neizpolnitih spodbuditev in maksimalnih pa je stvar vseh služb in organov upravljanja. Mislim, da napake vidimo mnogi in da jih znamo teoretično tudi odpravljati, vendar v praksi še obstajajo in tudi bodo obstajale. Boriti pa se moramo, da v čim večji meri

slabosti odpravimo in pozitivne pojave podpremo in vzpodbujamo.

VPRAŠANJA TOV. KARLI NOVAK — DIREKTORJU KADROVSKEGA SEKTORJA

1. Zaradi neurejenega dela v kadrovske službi pred leti, je bilo lansko in letošnje leto pred Vami veliko zahtevnega in težkega dela.

Kaj vse se je v letošnjem letu — na področju kadrovanja — storilo in kaj se namerava še v naslednjih letih?

Kadrovska služba v podjetju dela uspešno le takrat, če se člani kolektiva, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije zavzemajo za napredno kadrovske politike in so to tudi upravljeni in svojim delu dosledno podpirati in izvajati.

V letošnjem letu je kadrovske službe seznanila z načeli kadrovske politike vse žlane delovnega sveta podjetja žlane delovnih svetov delovnih enot in vodstva družbenopolitičnih organizacij. Prav tako je bil obravnavan predlog o delu kadrovske komisije. Zadaljnini smo bili z obremenitvami, ker je bilo mnogo vprašanj in tudi predlogov, kar potrjuje da so člani kolektiva močno zainteresirani kako bomo reševali kadrovske probleme. Ikaro in na takšen način izboljševali kadrovske strukture zaposlenih izobraževali zaposlene, kakšen bo sistem napredovanj itd.

Prvi o primarnih in in vrtilnih in študijskih in poslovnih in bil predmetem nam na delovnem svetu obravnavan v žilnem letnem članov kolektiva. Teden imamo poslovnih kadrovske službe, ki bo prav gotovo primerno da se bodo člani kolektiva, samoupravnih organov in člani družbenopolitičnih organizacij bolj podrobno seznanili z delom kadrovske službe.

Kakšna je bilanca dela kadrovske službe za leto 1968 — vprašujete?

— Na novo je bilo sprejetih 182 članov kolektiva. Zarje je bil organiziran uvarjalni seminar, da so bili na ta način seznanjeni z organizacijo podjetja, z delovnimi in pravicami, o varstvu pri delu itd.

(nadaljevanje na 4. strani)

slabosti odpravimo in pozitivne pojave podpremo in vzpodbujamo.

VPRAŠANJA TOV. KARLI NOVAK — DIREKTORJU KADROVSKEGA SEKTORJA

1. Zaradi neurejenega dela v kadrovske službi pred leti, je bilo lansko in letošnje leto pred Vami veliko zahtevnega in težkega dela.

Kaj vse se je v letošnjem letu — na področju kadrovanja — storilo in kaj se namerava še v naslednjih letih?

ODGOVOR:

Kadrovska služba v podjetju dela uspešno le takrat, če se člani kolektiva, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije zavzemajo za napredno kadrovske politike in so to tudi upravljeni in svojim delu dosledno podpirati in izvajati.

V letošnjem letu je kadrovske službe seznanila z načeli kadrovske politike vse žlane delovnega sveta podjetja žlane delovnih svetov delovnih enot in vodstva družbenopolitičnih organizacij. Prav tako je bil obravnavan predlog o delu kadrovske komisije. Zadaljnini smo bili z obremenitvami, ker je bilo mnogo vprašanj in tudi predlogov, kar potrjuje da so člani kolektiva močno zainteresirani kako bomo reševali kadrovske probleme. Ikaro in na takšen način izboljševali kadrovske strukture zaposlenih izobraževali zaposlene, kakšen bo sistem napredovanj itd.

Prvi o primarnih in in vrtilnih in študijskih in poslovnih in bil predmetem nam na delovnem svetu obravnavan v žilnem letnem članov kolektiva. Teden imamo poslovnih kadrovske službe, ki bo prav gotovo primerno da se bodo člani kolektiva, samoupravnih organov in člani družbenopolitičnih organizacij bolj podrobno seznanili z delom kadrovske službe.

Kakšna je bilanca dela kadrovske službe za leto 1968 — vprašujete?

— Na novo je bilo sprejetih 182 članov kolektiva. Zarje je bil organiziran uvarjalni seminar, da so bili na ta način seznanjeni z organizacijo podjetja, z delovnimi in pravicami, o varstvu pri delu itd.

(nadaljevanje na 4. strani)

GLAS SATURNUSA 3

Vprašuje uredništvo — odgovarjajo...

(nadaljevanje s 3. strani)

— Od 30 pa je iz tovarne 116 delavcev. Tudi z njimi ima pred odhodom razgovor psiholog, ki sprememba vzroke fluktuacije v podjetju.

— V času počitnic je bilo sprejetih na obvezno prakso 84 dijakov srednjih in visokih šol in 247 dijakov je delalo v proizvodnji.

— Na novo je bilo sprejetih v prvi letnik 21 vajencev.

— HTV seminar je obiskovalo 26 članov kolektiva. Člani samoupravnih organov so se udeležili dvodnevnega seminarja, medtem ko so imeli mladinci tridnevni seminar — izobraževanje aktivna mladina.

Člani kolektiva se uče na reznih tečajih tujih jezikov, nekateri so obiskovali tečaje prve pomoči in se udeležujejo seminarjev in tečajev.

Velika ovira za hitro in učinkovito posredovanje informacij je še vedno neurejeno ozvočenje tovarniških prostorov, zato so možne le stare oblike informiranja — preko našega časopisa »Glas Saturnusa«, ki izhaja mesečno v nakladi 2000 izvodov in usne informacije na sindikalnih in drugih sestankih. Zaradi tega smo z informacijami v zamudi, kar povzroča nerazpoloženje med članj kolektiva.

Poleg teh vsakodnevnih nalog kadrovske službe in reševanja individualnih primerov, ki jih je vsak dan več — to so pasamezniki, ki iščejo pomoč v različnih lastnih problemih na delovnem mestu, delovni okolici ali v družini in ti zahtevajo veliko časa, je bilo izdelano tudi nekaj širših analiz, ki jih pri delu že rabimo, oziroma nam bodo nujno potrebne pri izdelavi plana kadrov:

— analiza kadrovske strukture s predlogi

— analiza fluktuacije (prekinitev del, razmerja — odhodi)

— analiza delavcev pred upokojitvijo za leto 1967

— matere smohranilke

— varstvo otrok zaposlenih mater

— analiza zaposlenih upokojujencev

— izobrazba mladih delavcev do 25 leta starosti

— izdejan je osnutek programa informativne službe.

V letošnjem letu smo skupno obravnavali bolniški stalež po delovnih enotah in posamezne težje zdravstvene primere.

Tudi v administraciji smo poleg rednega dela nastavili novo evidenco kadrovske strukture, izpolnili evidenco izobrazbenosti in izhodov iz dela, ki jo redno prejemajo vsi vodstveni in vodilni delavci, pripravili volilne imenike.

Na vprašanje, kaj nameravamo v prihodnjih letih, je težko odgovoriti. Čaka nas ogromno sistematičnega in in še bolj organiziranega dela.

Skrb za delovnega človeka nam bi morala biti vsem

glavna naloga. Čas v katerem živimo, razvoj tehnike, samoupravni družbeni sistem, zahtevajo od vsakega člana kolektiva in državljana znanja, sposobnosti, zdravja in veliko energije. Vse to pa bomo dosegli, če se bodo člani kolektiva izobraževali, da se bo kadrovska politika izoblikovala na načelih, ki smo jih sprejeli, upoštevali interne splošne akte (statut, pravilnike), da bomo ljudi čuvali in ustvarili take delovne pogoje, da se bodo res dobro počutili, in čim več pripomogli k še večjim delovnim uspehom tovarne in se aktivno vključevali v družbeno življenje v kolektivu.

Ob zaključku leta želim v imenu vseh sodelavcev v kadrovskega sektorja: »Srečno v letu 1968!«, vsem članom kolektiva.

VPRAŠANJA STANETU ROZMANU — DIREKTORJU KOMERCIALE

1. Ena bistvenih značilnosti komercialne politike v letu 1968 so bili spremenjeni prodajni pogoji, ki so zlasti za kupece zelo stimulatívni.

Se je ta politika izkazala kot uspešna in na katerih osnovah bo temeljila v letu 1969?

2. Vaše želje za leto 1969.

ODGOVORI:

Naša komercialna politika, ki je bila v temeljih zasnovana že v predlanskem letu dopolnjujemo.

Tako imamo postavljene temelje solidne komercialne politike, katere vsako leto dopolnjujemo. Značilnost komercialne politike je v lanskem letu močno pogojeval konkurenčni boj, ki nas je primoral k večjemu popuščanju tako v plačilnih pogojih, kot tudi v samih cenah.

Letos smo temeljni plan politike še izpopolnili in izravnavali razne disproporce računajoč na močno povečane proizvodne zmogljivosti v embalaži, ki jih moramo prodati. Možnosti se nam kažejo med drugimi tudi za prodajo v Bolgarijo in Albanijo. Pomembna novost za letošnje leto je tudi skupna prodajna služba za kronsko in aluvi zamaške s proizvajalci »Pluta« Ljubljana in »Pluto« Zagreb. Podobne dogovore želimo tudi za konzervne škata-

le. To smo že poizkušali, vendar do sedaj ni kakšnih posebnih sadov, poizkušali bomo še naprej, ker je nujno. Če bomo hoteli ostajati konkurenčni še naprej, se bomo morali dobro zagledati v naše proizvodne stroške in jih temeljito analizirati. Tudi za izdelke avtoelektrike računamo na zunanja tržišča, vendar je tako za zunanja kot za notranje tržišče poglobljene važnosti cena izdelka. Tu lahko vsi še marsikaj storimo. Če primerjamo naše letošnje proizvodne stroške in celotni dohodek z lanskimi lahko pridemo do zanimivih pokazateljev, s katerimi bi se morali tudi organi samoupravljanja več pomuditi. Primerjalne podatke pa v kolikor nimamo, naj jih zahtevajo od strokovnih služb. Na slepo cen ne moremo zniževati kar tako, če jih, moramo to nekje nadomestiti in to se mora videti in vedeti.

V proizvodnji še vedno težko dojemamo, da delamo za trg in ne za sebe, zato smo dostikrat počasni, plansko nedisciplinirani, ne kalkuliramo stroškov — skratka premalo smo poslovni.

V letu 1969 želim mir, zdravja in več produktivnosti.

VPRAŠANJA VLADU DEROVŠKU — PREDSEDNIKU DSP

1. Katere so bile najpomembnejše odločitve DSP v letošnjem letu?

2. Kakšna je povezava med DSP in DS delovnih enot? Ste z njihovim delom zadovoljni?

ODGOVORI:

1.) V času letošnje mandatne dobe je DSP sprejel več odločitev, izmed katerih bom navedel samo najvažnejše.

Mednarodna delitev dela in ekonomika našega gospodarstva sta nas pripeljali, da bomo gospodarili bolj smotrno. V zvezi s tem smo potrdili pristop tovarne SATURNUS v združenje Crvene zastave in odobrili poslovno-tehnično sodelovanje tovarne SATURNUS z ostalimi proizvajalci kronskih zamaškov in aluvi vijakov (Pluta Ljubljana in Pluto Zagreb). Da bi čim bolj normalno poslovali so nam potrebna obratna in osnovna sredstva. Glavni material v naši proizvodnji je pločevina, zaradi česar smo tudi potrdili najetje kredita za uvoz poljske bele pločevine. Zaradi rekonstrukcije oba a Zalog, pa smo morali zvišati na predlog investicijske grupe amortizacijsko stopnjo od sedanjih 4% za dobo 25 let na 9% za dobo 11 let.

Dobrega poslovanja si ne moremo zamisliti brez odgovarjajočih kadrov, kar nas je vodilo, da smo na predlog kadrovske komisije sprejeli Pravilnik o sprejemanju pripravnikov v delovno organizacijo SATURNUS in Pravilnik o štipendiranju ter najemanju posojil.

Za kvalitetnejše delo samoupravnih organov smo imenovali s.e.deče komisije

Komisija za reševanje stanovanjskih zadev, komisija za delitev OD, komisija za

požarno varnost, komisija za varnost pri delu, komisija za investicije, komisija za spremembo in dopolnitev statuta in ostalih samoupravnih aktov, komisija za nagrajevanje po premijskem sistemu, UO delavske restavracije, UO počitniških domov, uredniški odbor »Glas SATURNUS«, štab za obrambo pred naravnimi in drugimi nesrečami, disciplinsko komisijo za splošne službe in kadrovske komisije.

V zvezi z reorganizacijo zdravstvene službe smo potrdili prenos ustanoviteljskih pravic Obratne ambulante SATURNUS na Mestni svet Ljubljana zaradi pripojitve Obratne ambulante SATURNUS k Zdravstvenemu domu Ljubljana, v smislu novelirane glava členu 65, Zakona o or-

(nadaljevanje na 5. strani)

Bil je en sam Ivan Cankar

11. DECEMBRA JE MINILO PETDESET LET OD SMRTI NAJVEČJEGA SLOVENSKEGA PISATELJA IVANA CANKARJA

»Kar sem videl z očmi, s srcem in razumom, nisem zatajil; in bi ne bil zatajil za same zlate nebeške zvezde. Resnica pa je posoda vsega drugega: lepote, svobode, večnega življenja. Dokler sem zvest resnici, sem zvest sebi; dokler delam v njenem imenu, bo moje delo rodovitno, ne bo ovenelo od pomladi do jeseni...«

Tak se nam razodeva Ivan Cankar v svojem delu »Bela krizantema«, tak se nam razodeva v vseh svojih delih, ki jih za njegovo kratko življenje ni malo.

Pojav delavskega razreda v slovenskem družbenopolitičnem življenju ob koncu 19. stoletja je bil kakor odmev tistega velikega dogajanja v svetu, ki je na prelomu dveh stoletij naznanjalo prihodnjo zgodovino, razdobja odločilnih bojov za osvoboditev delovnega človeka in s tem človeka na sploh. Pojav delavskega razreda v slovenskem družbenopolitičnem življenju je bil kakor sunek, izvršen v imenu tega velikega slovenskega izobraženstva, zlasti med mladino je ta sunek povzročil razkroj vseh iluzij tako v pogledu liberalizma, kakor v pogledu klerikalizma. Rodil je neutušeno hrepenenje po nečem drugem, boljšem, hrepenenje, ki je našlo ovoje najpomembnejše umetniške izpovedovalce v krogu »slovenske moderne«.

Ivan Cankar je bil v krogu

»modernih« tisti, v katerem se je nedoločeno hrepenenje nasilneje izpreverilo v slutnjo in potem v zavest, o tem, da zopledki tistega nečesa drugega, boljšega, resnično bivajo, da so, so tudi v majhnem slovenskem svetu tistih dni. Bil je prvi med pomembnimi slovenskimi umetniki, ki je v vrstah

IVAN CANKAR

borečega se proletariata našel smisel svojega in sploh človeškega življenja. Postal je veliki slovenski umetnik, ki je vso svojo ustvarjalno silo posvetil boju za osvoboditev človeka, boju, ki se bije pod zastavo socializma.

Zvest resnici in s tem samemu sebi je Cankar ustvarjal svoja velika umetniška pričevanja o slovenskem človeku na prelomu dveh stoletij, da bi se ta človek predramil, kdo in kje je ter pogledal v prihodnost.

Njegova beseda je bila dostikrat trda in težka, toda hkrati zmerom polna vedre gotovosti zastran dneva, ki prihaja.

(nadaljevanje s 4. strani)
organizaciji zdravstvene službe v SR Sloveniji.

Obraunavali in potrdili smo tudi rezultate 9-mesečnega poslovanja našega podjetja.

2.) Povezava med DSP in DS delovnih enot še vedno ni pohvalna. Začeli smo s prakso, da bomo po potrebi postavili na dnevni red DSP probleme, ki se bodo pojavili v posameznih enotah in ne bodo v istem okviru rešljivi. V tej mandatni dobi takih problemov še nismo srečali. Morda je vzrok temu, da se do sedaj sploh ni zasledovalo delo DS delovnih enot in so sveti mogoče izgubili voljo do dela. V kolikor se bodo taki problemi pojavili, jih bomo temeljito reševali in odgovorne posredovali v najkrajšem času.

Do sedaj so vsi samoupravni organi s pomočjo prazadetihi služb veliko prepočasno odgovarjali prizadetim v pozitivnem ali negativnem smislu.

Ce bodo organi samoupravljanja bolj ekspeditivni pri svojem delu, bodo člani kolektiva imeli več zaupanja, kar smaram, da je bistvene važnosti za nadaljnje uspešno delo.

VPRAŠANJA SEKRETARJU OO ZK SATURNUS — SLAVKU GERLICI

1. Tovarniški komite ZK je izdelal smernice o delovanju ZK na področjih idejne krepitve organizacije ter vloge ZK pri odpravljanju napak na gospodarskem in organizacijskem področju znotraj našega kolektiva.

Zakaj dooro postavljene smernice niso postale osnova za delovanje naše organizacije v kolektivu?

2. Deveti kongres ZK Jugoslavije stopi v odločilno obdobje nadaljnega razvoja družbenih in samoupravnih odnosov, kakšen bo vpliv kongresa za nadaljnja krepitve idejne vloge ZK?

3. Sto članov ZK v naši tovarni ni veliko, toda pričani smo, da bi tako številno naprednih ljudi v tovarni pa le lahko bolj vplivalo na razvoj odnosov v kolektivu?

4. Kje so vzroki, da družbene organizacije v kolektivu le v malem številu imajo v vodstvih člane ZK, kaj še člani ZK do sedaj niso spoznali, kje je njihovo mesto?

nice za odpravljanje napak in idejno krepitev ZK, zelo zelo dobre. Če bi bili vsi tega mnenja, bi te smernice izvajali in danes bi bilo storjenega več kot je. Izdelali smo jih na najbolj mogočo demokratičen način, tako da smo ob študiju in razpravah gradiva resolucije VII. seje CK ZK Slovenije, analitično ugotavljali tudi naše lastne slabosti v kolektivu. Da ne bi ostali le pri ugotavljanju smo vse ugotovitve, pripombe, zahteve in predloge članov ZK na teh sestankih povzeli, združili ter jih v obliki točk vrnili v korigiranje. Ko se je članstvo ZK s temi problemi v celoti strinjalo, smo skučali politični aktiv vseh vodnih kadrov, ki so za uresničevanje na pisanih predlogov in zahtev po svoji službeni dolžnosti najbolj pristojni in odgovorni. Toda joi! Tu se nam je obrnilo vse na glavo. Čeprav so se prisotni člani, razen nekaterih, ki na predhodnih sestankih niso bili prisotni, že s temi zaključki strinjali, so bili sedaj zaradi »neodnosti« proti tem zaključkom kot da je to maso parih ljudi, ki so nergači, ki kajho mar in odgovarjajo. Bolje, da se ne spominjam, saj je presneto klavirna reklama za naše podjetje — predvsem za vodstvo. Rokskusanji smo še naprej pa niso — morali smo spremeniti način dela, ker smo »skupno« ugotovili, da ta ni dober.

Z nekaterimi stvarmi smo vseeno uspeli, predvsem pa smo si pridobili velike izkušnje in spoznanja, zelo pomembno pa je to, da smo tako pri mišlin vzbudili privlačnost za včlanjenje v ZK — tu pa je tudi resitev strašne lezernosti in konservativizma v naši tovarniški organizaciji ZK.

2. Deveti kongres ZK, ki bo marca 1969. leta, katerega nasega kolektiva tovarniške nase socialistične graditve. Ker smo jugoslovanski veliko zgodovinsko odgovornostjo, bratni ideje socializma, ga naprej razvijati v resnično demokratičnega in humanega ter svetu dokazovati, da je leto prava pot v resnično osvoboditev človeka, zato moramo v naprej še bolj krepiti idejnost naše ZK. Sam kongres tega ne bo storil. Kongres bo na podlagi republiških kongresov ugotovil in ocenil nase družbeno sedanjost in mesto ZK v njej potrdil tisto, kar je bilo v razdobju od zadnjega kongresa dobro storjenega ter tako dal tudi jasno oceno in napotke za nadaljnje delo. Danes se v svetu vse pogosteje zahteva samoupravljanje in tega vpeljujejo seveda v skromnejših oblikah kot ga imamo mi. Pomembno pa je, da ga vpeljujejo v najrazvitejših državah, zato ker tako dosega jo še višje proizvodne rezultate.

3. Da, v tovarni nas je 107 članov ZK. Kot večkrat ponavljamo so člani ZK lahko le najbolj družbeno napredni in družbeno zavzeti, ki vidijo dlje in širše kot samo sebe. Vendar ljudje smo in tudi člani ZK si nismo vsi enaki. Ne moremo biti enotni v akciji. Nekateri pravijo, da se ne razumemo mladi s

starimi, da je boj med generacijama. To ni resnica, boj mora biti v vsaki organizaciji, v vsakem živem organizmu. Če v ZK ne bi bilo boja mnenj, ne bi bilo napredka. Boj mora biti med slabim in doornim, naprednim in neaprednim, med delavnosijo in lenuštvom, poštenjem in lažjo. Zelo važno je kaj v organizaciji prevladuje ali progresivnost ali konzervativizem. »Dooor« vedno zmaguje, vendar je tudi za to potrebno številno, ki mora biti vsaj v ravnotežju s »slabim«. Pri nas nismo in zato doore ideje in hotenja dostikrat propadejo, zato tudi nismo sposobni odnose hitreje in humanerje urejati. Takemu stanju pravimo, da je članstvo ZK staro (niso važna leta) in ga je nujno potrebno pomladiti — dati mu življenjskega soka. Saj so nekateri člani ZK s svojimi navadam tako daleč zaoreli, da ce bi hoteli biti napredni, bi morali najprej seoe popolnoma spremeniti ali izkajceti iz članstva. V lanskem letu je naš sekretariat to pravilno ocenil in sel v akcijo za pomlajevanje ZK — čimveč novim naprednim članovi! - le tu je izhod iz nasega »samozaaovojstva«. Ko bomo nase ZK toliko spremenili, da bo prevladovala delavnost in napredak, bomo zaradi vse revolucionarnosti, zagnanosti in vitalnosti mišlin ter dragocene delovne izkušnje starejših za naš skupni cilj: visoka produktivnost z visokimi samoupravnimi odnosi in temu primernimi osebnimi dohodki ter drugimi nematerialnimi dobrinami.

4. Na to vprašanje sem že skorajda v celoti odgovoril pri prejšnjih vprašanjih. Ali so člani ZK spoznali, kje je njihovo mesto? Nekateri so, nekateri niso.

V naši tovarni imamo po statutu v vodilnih delovnih mest od teh jih je 6 članov ZK. V izvršnem odboru sindikata, ki šteje 15 članov, je 8 članov ZK. Vodstvo mladinskega aktivna šteje 21 članov, v ZK je 5. DSP šteje 41 članov, od ten je 20 članov ZK; od 11 članov OO je 5 članov ZK. Vsi predsedniki in vodje teh organov in organizacij so člani ZK, poleg tega pa delujejo še v vrsta drugih telesih in sekcijah. Lahko trdimo, da so naši člani ZK še vedno najaktivnejši del zaposlenih članov našega kolektiva in da so nosilci razvoja in ustvarjanja.

Nekdaj so bili člani, ki so aktivno delovali v organizacijah bolj spoštovani in cenjeni. Danes ne moremo trditi, da je tako. Človek, ki še hodi na »neplačane« sestanke organizacij in se zavzema za naprednost, postaja pri večini smešen. Saj se danes dela le za denar — za »pleh standard«. Ljudje postajamo po sru vedno bolj siromašni. Redkejši so idealisti, zato so tudi močnejše izpostavljeni raznim pritiskom grup, miselnosti in podobnim, ki jim je prvi cilj, da si »prislužijo« čimveč denarja in da vladajo. »Bodi tiho in delaj in kruha ti ne bo manjkalo« — to me le preveč spominja na Cankarjeve »Hlapce«. Rešitev iz te

ga vidim v kadrovske spremembi v ZK — v pomlajevanju ideje.

Delo v družbenopolitičnih organizacijah je za doseganje proizvodnih rezultatov enakovredno delu za strojem ali risalno desko. Še več! — Delo je prostovoljno in neplačano. Ljudje, ki delajo v organizacijah dajejo v korist vseh tisto, kar drugi dajejo samo za svojo. Vsak človek bi se moral zavedati, da je del človeštva.

VPRAŠANJA FRANCU PROSKU — PREDSEDNIKU MLADINSKE ORGANIZACIJE

1. Ker ste predsedniško funkcijo šle sprejeli Vas ne morem spraševati za nazaj - le za čas od konference na prej.

Dj kakšnih zaključkov ste prišli na letni konferenci?

2. Katere so najvažnejše naloge, ki stojijo pred MO v letu 1969?

3. Kaj želite od mladih Saturnuzanov?

ODGOVORI:

Veliko nalog je postavljeno pred nas. Veliko problemov je, s katerimi se bomo morali spoprijeti v letu 1969, ki je pred nami in prav je, da se mladi krepko lotimo dela, katerega rezultatj nam bodo dali lepši jutrišnj dan. Toda nčesar ni brez dela, brez nesteto vroženega truda in miče nam ne bo reševal problemov, če jin ne bomo mi vsi — mladi Saturnuzani, ki naj se omenem zavedajo, da bo vsakdo od nas, priužno 400 mladin, moral prispevati svoj del k aktivnosti MO. Mlada generacija ne sme biti pasivna — le aktivno delo nas bo vodilo k napredku, ki je nujen in potreben za doseg naših ciljev, izpolnitev želja, in potreb mladih.

Zaključke, ki jih objavljamo, so bili sprejeti na zadnji konferenci ZMS. S tem želimo poudariti, naj bi bile te naloge vsem mladinkam in mladincem v naši tovarni in ne samo naloge članov TK ZMS.

SKLEPI KONFERENCE::

1. Organizirati je treba večkrat sestanke z mladimi po oddelkih ter v bolj neposrednih stikih spoznavati želje, potrebe in probleme mladih.

2. Naša mladinska organizacija naj še naprej sodeluje z mladimi v drugih aktivnih in oblike sodelovanja še razširi.

3. Za večjo angažiranost mladih in predstojajo vsebinsko delovanja MO so zelo

potrebni mladinski prostori. Zato se mora TK ZMS in komisija za mladino pri OO ZKS šročno angažirati, da se MO čim prej dodelijo prostori.

4. Mladincem — vojakom se pošlje v decembru ob dnevu JNA in Novem letu običajno vsoto denarja.

5. TK naj vključuje v delovanje IO SP več mladih.

6. TK mora v naslednjem letu bolj odlično reševati stanovanjske probleme.

7. Obisk obrata v Zelogu po dograditvi je zelo zanimiv, za o ga je potrebno izvesti.

8. TK naj svetuje in pomaga mladim v samoupravnih organih, le ti pa naj se zavzemajo za reševanje problemov MO.

9. TK mora na konferenci sprožiti primer Omejca Andreja, nadalje pregledati in razpravljati, če je po rešeno sprejeti dotičen sklep, ki ga mora objaviti v Glasu Saturnusa.

10. Čimprej uresničiti pripombe in predloge MO.

Uvodoma rečeno, da stojijo pred nami mnoge važne naloge, kj se jih bomo lotili v naslednjem letu, ki je loga pa naj bi bila dosledno pred nami. Kot osnovna uresničiti sklepe, ki smo jih sprejeli na letni konferenci. Naslednja pomembna naloga pa bi bila nuditi svojim članom pomoč povsod, kjer jo potrebujejo, da bodo le-ti videli v mladinski organizaciji pomemben faktor pri vsklajevanju načel in uspešnega reševalca problemov na vseh nivojih. Zato je velika naloga TK ZMS ustvariti v organizaciji takšno vzdušje, v katerem si bomo s skupnimi močmi in delom utrjevali pot v napredek, tako tovarne kot nas mladih. Ob vsem tem pa bo važno vlogo odigrala aktivnost posameznika — mladinke ali mladince in njegove volje do dela. Posebnega poudarka pa bo potrebno dati važni nalogi, postavljeni pred MO, še bolj pa pred kolektiv in organe samoupravljanja. Uspešna izpolnitev nam pomeni mnogo, saj zavzema področje, ki je v sedanjem obdobju vse bolj aktualno in to je: PROSTI ČAS MLADIH, ki je zelo važna družbena naloga, saj ima svojo vzgojno-izobraževalno plat in je družbeni pojav. Mladine ne smemo prepustiti stihiji, poznavanje pedagogije prostega časa nam bo pomagalo, da mladih ne bomo zapostavljali. Niti staršem, članom ZK niti družbi ni vseeno ali bo mladina pasiven opazovalec ob televizijskih sprejemnikih ali bo v zaprtih prostorih užival alkohol, nikotin ali pa se bo ukvarjal s športom, se v svojih prostorih združeval in izobraževal ter ukvarjala še z mnogimi drugimi koristnimi dejavnostmi. Vsi Saturnuzani se moramo zavzeti za pomoč mladim, dati jim moramo vse tisto, kar peč imamo. Nekako pa ne smemo dovoliti, da bo vse tisto, kar je nekomercialno, postopoma izginito, ker bi b'lo še kako zgrešeno in nam mlada generacija tega nikoli ne bi mogla oprostiti.

(nadaljevanje na 6. strani)

ODGOVORI:

1. Tudi sam še vedno trdim, da so bile lanske smer-

Vprašuje uredništvo — odgovarjajo...

(nadaljevanje s 5. strani)

Zato naj kolektiv reče svojo besedo o mladinskih prostorih, ki bodo prav sigurno prinesli novega člana mladih in več skupnega ter koristnega udejstvovanja, ne samo pri strojih. Dovolj je nas mladih, katerih zahteve naši predpostavljamo, ter člani DS ne bodo mogli in ne bi smeli prezreti.

Vsako leto volimo člane v samoupravne organe in druga telesa. Razpravljamo o ljudeh ali o njihovo delo v javnosti učinkovito, toda na žalost se vrtno okoli znanih imen in se tako kaj hitro odločamo. Kadar pa gre za mlade, smo preveč počasni, smo kritični in previdni. Zato naj bo v bodoče naša naloga prizadevati si, da bi več mladin prevzelo odgovorne dolžnosti v naši samoupravni družbi. Nikoli ne smemo reči za koga, da je zaradi mladosti nesposoben, saj bomo tako žalili svojo lasno mladost in mladost naših soovarišev.

Proizvajanja, tudi ob njej se moramo mi vsi še glojje zamisliti. V proizvodnem procesu je še vedno dovolj problematičnih in neresenih problemov, pri reševanju katerih moramo še bolj sodelovati tudi mladi. Obenem pa težiti, da bomo tisto, kar je v proizvodnji še dobro ob rezultatih naših skupnih prizadevanje postalo še boljše.

Sindikata, njegovo delovanje, tudi ta bo naloga nas mladih, da se bo čim več mladih lotilo dela v sindikatu in ga z delom napravilo takega, kakršnega potrebujemo in ki bo kos nalogam, ki so pred sindikat postavljene. Gledanje od strani in kritiziranje je napačno, temveč prizadevati se za njegovo pravilno in učinkovito delovanje naj bo naša kolektivna naloga.

Povedal se mnekaj zadanih mislih in nalog s pogledom na svetlejši obzorje leta pred nami, ki brez dvoma zahtevajo razmišljanje in terjajo konkretne rešitve. To naj bo naloga vseh članov kolektiva, vodstev družbenopolitičnih organizacij in organizacije ZK.

Sedaj ob izrekanju neštetih čestitk in želja ob Novem letu za uspešno leto 1969 naj vse to ne izzzveni kot fraza, temveč naj ostane v nas kot naš cilj, za katerega se bomo v tem celoletnem letu tudi dosledno zavzemali in šele končen rezultat naj bo naša prava čestitka, ki nas bo brez dvoma resnično razveselila.

Ob široko zastavljenem programu MO naj izrazim še moje želje — pričakovanja od mladih Saturnužanov. Prvo, kar je, da moramo biti enotni kot eden, torej moramo tesno sodelovati. Od vseh petih komisij, kot so: ideološko vzgojna, športna, kulturna, izobraževalna in informacijska, pričakujem čimveč samostojnega dela, več kot do sedaj, kajti le tako bodo dejansko služile

namenu, zaradi katerega so bile osnovane.

Ko odgovarjam že na meni postavljena vprašanja, kaj želimo od mladih Saturnužanov, naj vmešam še eno željo, ki jo imam do ostalih Saturnužanov, in je velikega pomena pri delu mladincev v MO pri prevzemanju in izvrševanju raznih zahtev, ki jih bodo imeli posamezni mladinci. Zato pričakujem od vas že starejših veliko več razumevanja do tistih mladincev in mladink, ki sicer so pripravljene delati v MO, vendar zaradi okolice, mojstrov in šefov, ki bi jih in jih zato gledaje postrani. To je zelo velik negativen moment, ki zavira naše plodno — tako potrebno delo. Mladi neizkušeni ljudje pa se ne upajo proti temu povsem upravičeno in odločno upreti. Takim pojavom v odnosih bomo v bodoče dajali več poudarka in pozornosti, tako da bomo take primere objavili v tem listu ali pa reševali na kak drug uspešnejši način. Ob koncu naj še podčrtam glavno misel: ZMS je naša organizacija in vsi moramo v njej delati.

Za konec dovolite, da vsem MLADIM SATURNUŽANOM IN ČLANOM KOLEKTIVA zaželim ob vstopu v leto 1969 še več uspehov ter srečno Novo leto 1969.

VPRASANJA MILOŠU MIKOLICU — V. D. PREDSEDNIKU SINDIKATA

1. Kje leži krivda, da se v kolektivu ne čuti sindikalnega dela?
2. Katerih nalog — predvsem — bi se moral sindikat lotiti v našem kolektivu?
3. Kaj pričakujete od občnega zbora sindikalne podružnice?

ODGOVORI:

Težko bi rekel, da se sindikalnega dela ne čuti, saj je izvršni odbor v letošnjem letu marsikaj napravil in smo celoten kolektiv o akcijah seznanjali preko Glasa Saturnusa, v kolikor niso sami sodelovali. Jasno pa je, da je ta aktivnost premalo in da bi bilo to potrebno razširiti na tista področja, ki so pomembna za širši krog članstva, tako delovni pogoji, osebni dohodki, medsebojni odnosi itd. in ki so osnova delu sindikata. Vzrok za tako stanje je verjetno v ustaljenem več let nespremenjenem programu in v premajhni ustvarjalni angažiranosti

vsakega posameznega člana izvršnega odbora ali podoborov. Premalo smo razmišljali o pomembnosti določenih smotrov in nalogov pa ni bilo tudi od dru sindikata, vzpodbud in predlogov pa ni bilo tudi od drugod. Tako smo prišli do trenutka kritičnega stanja, ko se večina neprizadetih sprašuje, zakaj je sindikat še potreben.

Nujno je torej sindikalni organizaciji ponovno dati tisto mesto, katero po svoji pomembnosti mora imeti v življenju podjetja. S primerno organizacijsko obliko moramo zajeti čim več članov v aktivno delo, izdelati osnovni program dejavnosti in te naloge izvršiti čim bolj odgovorno in na strokovni ravni. Osnova za ta kvalitetejši premik v naši sindikalni organizaciji mora biti naš letni občni zbor, za katerega morajo biti temu primerne priprave ne samo po vsebinski strani, ampak je potrebno z vso resnostjo rešiti kadrovske vprašanje. Letos smo po tej strani imeli resne težave, predvsem v vodstvu in se to negativno odraža na uspešnosti organizacije. Le z dobro kadrovske zasedbo, z ljudmi, ki se bodo temeljito posvetili problematiki, ki bodo pripravljene marsikaj žrtvovati veliko časa sindikatu in seveda s podporo celotnega kolektiva, bo lahko Izvršni odbor opravil to, kar si od njega želimo.

To želijo ob Novem letu sprejemimo ne za običajne fraze ampak vsi za svojo dolžnost v letu 1969.

VPRASANJA JANEZU DEISINGERJU — PREDSEDNIKU ŠA

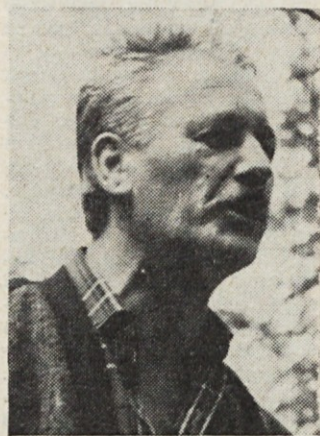
1. Ste že 12 let predsednik športnega aktiva v Saturnusu; to je bogata preteklost, ki je prav gotovo polna izkušenj. Ali športna aktivnost v Saturnusu raste ali pada?
2. Katera športna sekcija ljeno aktivnosti? Vemo, da se sekcija »drž« najbolj ustanekateri sekcije ukinja in se zopet uslanavlja.
3. Kegljači so zopet začeli z delom. Tudi združili so se s Slovanom — Povejte kaj več o tem?
4. Deluje športni aktiv samostojno ali pod okriljem sindikalne organizacije?
5. Ali lahko pohvalite katero sekcijo ali vodjo še posebej?
6. Načrti za leto 1969?

ODGOVORI:

1. Res je, predsednik ŠA »Saturnusa« sem že 12 let in lahko rečem, da je bilo v tem času že marsikaj narejena za športno in rekreacijsko udejstvovanje članov našega kolektiva. Res je pa tudi to, da sem v tem času doživel hiter in skokovit napredek nekaterih športnih panog, ravno tako pa tudi zaton istih.

Na vaše prvo vprašanje, tovariš urednik, sem že deloma odgovoril v uvodu, lahko pa povem, da aktivnost

v zadnjih letih zopet hitro narašča. Morda se lahko vprašamo zakaj? Izmenjava generacij!

Na drugo vprašanje ni težko odgovoriti, edina sekcija, ki ima najbolj ustaljeno aktivnost in kjer se ni poznala zamenjava generacij, je smučarska sekcija.

Kegljaška sekcija, ki je bila ena od najbolj aktivnih in, ki je dosegala zavidljive rezultate v okrajnem in republiškem merilu, je tako rekoč zadnjih pet let samo še životarila, dokler se v lanskem letu nismo odločili za rigorozne spremembe v vodstvu sekcije.

Ni pa lahko »zavoženo« sekcijo zopet postaviti na noge. Mnogo je bilo potrebno truda, še več pa dobre volje in potrpežljivosti novega vodstva, da so formirali ekipo, ki bo z vestnim in discipliniranim delom kmalu dosegla stopnjo, ki jo je naša sekcija že imela.

Ker se je pa v letošnjem letu KK Slovan, kjer imajo tudi naši kegljači treninge, siloma razmer osamosvojil od uprave športnega parka, je začel v tehnične in finančne težave, tako da je stal pred alternativno, ali prenehati z delom ali se združiti. V prvi vrsti so se obrnili na nas, kot najmočnejšo ekipo, če smo pripravljene, da se združimo, ne glede na bodočo organizacijo in bodoče ime. Mi smo večkrat pre-

mlevali njihovo željo, ki je bila izrečena že v marcu letos in končno prišli na osnovi vseh podatkov, da sklepa, da se združimo. Izredni občni zbor, ki je bil septembra, je potrdil prizadevanja obeh klubov, našel skupni jezik in združitev je bila sprejeta z navdušenjem. Sporazumno se je določilo tudi novo ime: KK »Saturnus«.

Ob tej priložnosti moram povedati, da je bivših Slovanovcev 13, naših pa 25. Združeno moštvo je že doseglo svoj prvi uspeh v Mariboru v polfinalnih borbenih partijah za republiškega prvaka, saj so bili od 20 ekip 7. in si priborili vstop v finale, ki bo v Ljubljani. Ne bo pa odveč če povem in povabim vse, ki se zanimajo za ta šport, da je vsak torek od 19 - 22 ure družabno keglajnje na katerega ne glede na članstvo, vabimo vse, ki bi se radi pomerili v podiranju kegljev. Želimo doseči množičnost, ker le na ta način bo našim selektorjem uspelo poiskati mlade talente in jih vključiti, da se napaka o zamenjavi generacije ne ponovi iz prejšnjih let.

Naš ŠA deluje popolnoma samostojno, seveda pa v tesnejših stikih s sindikatom, saj so razna priložnostna tekmovanja vedno v organizaciji sindikalnih podružnic, kjer naši člani tekmujejo kot člani sindikata, kajti redki so delovni kolektivi, ki imajo kot mi, samostojno športno organizacijo.

Glede pohval bom pa skromen, zaenkrat samo Jare Viktor (smučarska) in inž. Kralj Bogo (nogometna). Načrti za drugo leto niso veliki, želimo le utrditi našo organizacijo in kot glavno vključiti v rekreacijo čim več novih, posebno mladih ne glede na spol. Vsi naši načrti, pa bodo uresničeni, če bo vsaj nekoliko posluha tudi pri samoupravnih organih v zvezi s financami. ŠA je na »psu« saj nimamo niti za en čaj. Mislim, da je vsak komentar odveč.

OBISK IZ JAPONSKE — 12. novembra sta nas obiskala japonska gosta gospod KAN WATANABE, šef izdaje časopisa japonskih sindikatov in gospod KATSUMI YAKABE — profesor tokijske univerze. Zelela sta imeti pogovor z glavnim direktorjem ter vodji samoupravnih organov in organizacij predvsem o samoupravljanju, delu samoupravnih organov in odnosih ter vplivanju organizacij na samoupravne organe in obrtno. Ne dolgo tega so nam pisali iz Japonske, kjer pozdravljajo tudi vse člane kolektiva in nam želijo veliko uspehov pri delu in samoupravljanju (na desni strani njihov državljan — študent v Beogradu — kot prevajalec).

Menimo, da to ni v skladu z našimi socialističnimi načeli

- Za nami je obletnica rojstva republike in tudi število kongresov, med njimi tudi kongres ZK Slovenije. Na svečanostih ob 25. letnici naše republike širom naše domovine, je bilo povedanih mnogo lepih besed o našem življenju od takrat pa do danes. Tudi kongresi naših političnih organizacij so nam mnogo povedali, predvsem pa dali mnogo napotkov in nalog pri odpravljanju napak našega dela, odnosov itd.

Ker je naš kolektiv del našega jugoslovanskega kolektiva (in prav gotovo ni podpoprečen pri napakah), moramo tudi mi storiti nekaj pri odpravljanju napak, tako da ne bomo vse sprejete resolucije le formalnosti, temveč osnove pri našem delu. In najlepše je napake odpravljati najprej pri sebi. Zadnje mesece letošnjega leta se delitev in kriteriji za delitev osebnega dohodka v naši mošćanski tiskarni (DE tiskarna) nekako ne skladajo že z enostavno logiko delavk in delavcev te enote, niti z nekaterimi predpisi o delitvi OD niti z družbenimi. Naj na kratko opišemo ta problem, ki je povzročil v tiskarni — določeno nezadovoljstvo med odnosi v enoti.

Nekje sredi leta so delavke (imena niso pomembna) te enote dobile za tri grupe večje osebne dohodke (kdo jim je popravil osnovno postavko, nam še ni jasno!) To je seveda prizadelo ostale nekvalificirane delavke in tako je prišlo najprej do ustmenih pritožb, potem pa še do pismene pritožbe 36-ih (z besedo: šestintridesetih!!)

PRVA IN DRUGA TISKARSKA LINIJA Z VLAGALCEMA — Njuna delovna mesta sta »moška«.

delavk in delavcev, ki pa je bila od DS DE zavrnjena. Ker pritoženi kljub sklepu DS DE smatrajo razliko v osnovnih postavkah med njimi in temi tremi delavkami za nelogično in nepravilno, so se pritožili na DSP.

To je sicer sila potršen pogled v problem, pa vendar nekaj pove. Že samo število je dovolj zgovorno.

Če sedaj preidemo k predpisom pa ugotovimo sledeče:

a) ne ve se kdo je povišal osebni dohodek delavkam;

b) DS DE ni v pravilniku predpisanem roku razpravljal o tej zadevi, niti pritoženi niso bili vabljeni;

c) obrazložitev povišanja OD, na katero je bil sprejet sklep DS DE Tiskarne, je nepravilna. Namreč glasi se takole (podal jo je tov. Kunilo): »pri tovarišicah nismo popravljali tarifne postavke, ampak smo ocenili (!) delovno mesto. To delovno mesto je predvideno za moškega, ker pa teh nimamo vedno dovolj, morajo te dobiti za isto delo isto plačilo. Smatra se, da s tem nismo kršili pravil tarifnega pravilnika naše tovarne...« Tov. Ošaben je še dodal, da če tem tovarišicam ne bi dali, za isto delo isto plačilo, bi s tem kršili osnovna ustavna načela in kar je nepravilno.

— povišanje ali ocena delovnega mesta, pomeni za

delavce v končni fazi enak rezultat: večji OD. Mislimo, da je tov. Kunilo dobro razumel, kaj delavci menijo z besedo »povišanje«. Če hočemo že biti dosledni pri formulacijah potem nikakor ne moremo reči, da delavka opravlja isto delo in prejema isto plačilo temveč le enako.

— Oceno delavnega mesta ne more izvršiti posameznik (vodja, šef ali kot hočete) temveč samoupravni organ (v tem primeru je najbolj primerna komisija za oceno del. mest DS DE) in to samo vzporedno z oceno vseh delovnih mest enote.

— Govoriti ali sprejemati sklepe s formulacijo o moškem in ženskem delu ni v skladu niti z mednarodno konvencijo o delitvi dela. Tega ne poznajo niti v kapitalističnih družbah, mi pa smo socialistična z načeli o enakopravnosti človeka, torej tudi spolov. In če že sprejmemo to delitev, potem bi morala delavka, ki opravlja »moško delo« zanj dobiti večje OD za dodaten napor, kot npr. brusilci, kemiki itd.

Vsiljuje pa se tudi vprašanje, kaj je tako težkega pri tem delovnem mestu, da se ga »sme« tretirati za »moško

delo« z ozirom na delo vlagalk pri drugih tiskarskih strojih?

— Zakaj delavke na tem delovnem mestu že npr. lani niso dobile enake tarifne postavke? Morda do letos še nismo imeli čuta za enakopravnost?

Ker je v našem skupnem interesu, da se odnosi v tiskarni uredijo v najkrajšem času ter da damo ljudem ne samo težko delo, temveč tudi zadovoljstvo in občutek pravičnosti v odnosih med delavci, želimo odgovore na že zastavljena vprašanja in na sledeča:

● Zakaj DS DE Tiskarne ni v roku 14-ih dni razpravljal o prejeti pritožbi, temveč šele po 45 (!).

● Zakaj se je kršil sklep DSP z dne 30. 1. 1967, ki se glasi, da se odločbe po sprejetju pravila za kategorizacijo del v proizvodnji in delavce v upravno tehn. službi, ne popravljajo?

● Zakaj pritoženi niso bili vabljeni na sejo DS DE, na kateri se je njihova pritožba obravnavala?

● Kdo je odgovoren za očitne nepravilnosti pri delu samoupravnih organov v tiskarni?

● Če je potekalo po regu-

larni poti, prosimo, da se pove datum zasedanja DS DE tiskarne, na katerem je tarifna komisija podala predlog za spremembo postavk omenjenim trem delavkam (vlagalke I. in II. linije) in je bil sprejet s strani DS DE.

● Kakšna je formulacija ocene delovnega mesta za omenjeno delovno mesto?

● Ali tov. Kunilo in tov. Ošaben resnično menita, da je delo vlagalke I. in II. linije pravilno ocenjeno in res težje od ostalih vlagalnih mest, da je razlika v osnovnih prejemkih približno za 190 N din na mesec?

To sta, kot je iz zapisknika IV. redne seje razvidno namreč zagovarjala.

● Ali naš sindikat res tako trdni spi, da ga taki problemi nikakor ne zanimajo, kaj še, da bi jih reševal?

Vprašanje se nam postavlja še več, vendar smo mnenja, da jih bo dovolj.

Na koncu naj omenimo, da take razlike v ocenah dela obstoje v tovarni tudi drugje, vendar verjetno niso tako občutne.

Članek ni napisan z namenom polemiziranja, temveč kot prispevek k graditvi pravičnejših odnosov in samoupravljanja (tako v naši »družini« kot v naši jugoslovanski družbi).

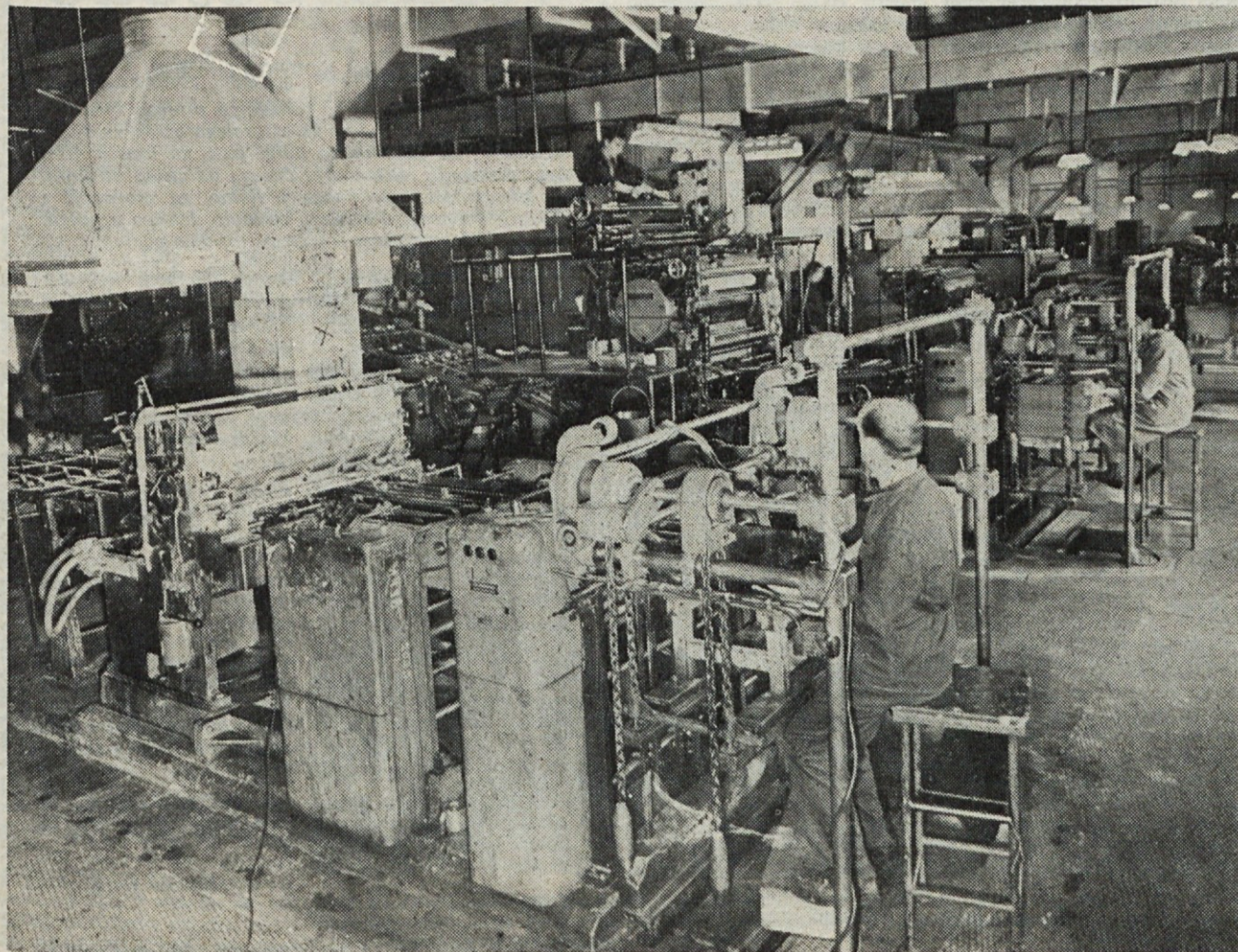
Sicer pa, če sprejemamo raznorazne resolucije in sklepe, jih verjetno ne zato, da ima papirna industrija dovolj dela, ter da jih kršimo, ampak zato, da jih bomo izvajali, uresničevali, spravljali v življenje.

Zavedajmo pa se tudi, da pravični odnos tudi pri delu prinašajo večje uspehe.

SEKRETARIAT ZM SATURNUSA

NASA MLADINA SKUPNO Z VOJAKI IN DRUGO MLADINO IZ MOST PROSLAVLJALA PRAZNIK REPUBLIKE

Proslavo so organizirali pripadniki JNA skupno z Gimnazijo iz Most, povabljeni so bili tudi naši mladinci, ki so k programu prispevali dve recitaciji. Dvorana v Titovem domu je bila polna — največ vojakov — lahko pa bi bilo več naših mladincev ali tudi članov, saj so bili pravočasno obveščeni preko oglasnih desk.

POGLED V ZGODOVINO

DECEMBER je bil pri Rimljanih posvečen Saturnu, bogu rodovitnosti in setve. Njemu na čast so 17. v mesecu slavili praznik saturnalij, ki je trajal več dni. Z najrazličnejšimi običaji so se pri tem spominjali zlatega veka, ko so pod Saturnovim žezlom vladali mir in veselje, svoboda in enakost na zemlji. V maršičem so saturnalije spominjale na božič.

Ljudje so obdarovali drug drugega z voščenkami ter majhnimi kipci iz gline, sužnji pa so sedeli z gospodarji za isto mizo. Tokrat so jim gospodarji stregli in v veselju družabnosti je žreb določil kralja praznovanja, ki mu je bil vsakdo dolžan pokorščino. Nekaj dni pozneje je sledila bruma — rojstni dan sonca — ki ga je pozneje cerkev povzdignila v rojstni dan Kristusa. V četrtem stoletju so postavili na ta dan začetek cerkvenega in koledarskega leta, šele ob koncu 17. stol. je papež Inocenc XII. prestavil novo leto na 1. januar.

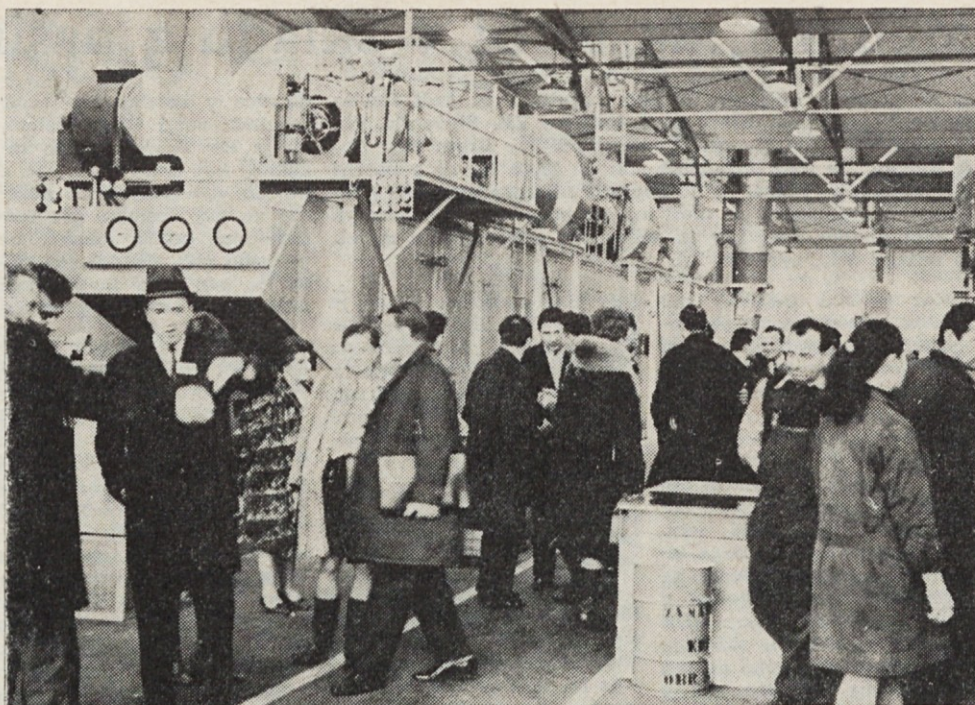
Potrdilo za pravilno odločitev

V začetku decembra so se tehnični kadri iz sadjazeljenjavne predelovalne industrije, ki pri nas kupujejo konzerve in pokrove za kozarce, ponovno odzvali vabilu naše tovarne. Sešli so se v Ljubljani, si ogledali naš specializirani obrat za izdelavo konzerv v Zalogu, nato pa so se odpeljali na Bled, kjer so ves naslednji dan pozno v noč sedeli kot v šoli in pridno poslušali. Še več, ne samo poslušali, tudi vneto sodelovali s svojimi izkušnjami iz proizvodnje.

Lansko leto, ko smo prvič organizirali podobno srečanje, še nismo vedeli kako bo. Ali bodo sprejeli tako kot to želimo? Bodo razumeli našo veliko skrb za proizvod — konzervo —, ki je izdelan pri nas in pri njih? Potrebno jih je bilo še prepričevati — to je bilo lani. Letos nam je sama udeležba dala vedeti, da je bilo naše seme usejano prav in v pravo zemljo. Letos so prišli kvalifikacijsko višji kadri — predvsem tehnični direktorji, medtem, ko je lansko leto bilo še veliko predelavcev, vodij skupin ipd. Hvala gre našemu vodstvu, da se je nato tudi primerno pripravilo. Letošnji sestanek je bil ponovno za stopnjo višje. Lahko bi ga imenovali: »Znanost in praksa z roko v roki«. Temu tako je pripomoglo naše tesno sodelovanje z inštitutom za živilsko industrijo iz Novega Sada. Trije člani tega inštituta so bili tudi naši gostje, ki

so prisotnim posredovali zanimive ugotovitve: Todorović je poročal o raziskovalnih rezultatih zavoda za tehnologijo sadja in zelenjave od lanskega sestavka pa do danes. Inž. Juhas je predaval o izbiri najprimernejše pločevinaste embalaže za pasterezirano višnjo. O problemih konzerviranja sadja in povrtnin v pločevinasti embalaži s posebnim poudarkom na »pire paradajs« pa sta imela besedo dr. Mišković in inž. Todorović. Njihovim sila zanimivim izvajanjem so prisotni pozorno sledili in posegali v razpravo s svojimi bogatimi izkušnjami v proizvodnji.

Nič manj pomembno kot ta prispevek inštituta je naša doslednost. Precej v začetku po uvodnih nagovorih so bili prebrani zaključki lanskega posvetovanja. Zaključki so bili navedeni v obliki točk in za vsako točko se je ugotovilo kaj in koliko se je storilo

Gostje so si z zanimanjem ogledovali proizvodnjo v obratu Zalag. Moderne linije z velikimi zmogljivostmi, urejenost prostorov, brezhibno obratovanje in vpludnost »vodilcev« so jih prepričali, da je to moderno podjetje, ki ve kaj dela.

od lanskega leta do letos. To je bil resnično plastičen prepričevalen prikaz naše velike skrbi, da se problemi na področju izdelave konzerv in konzerviranja, kar spremlja še vrsto obrobni in pomembnih dejavnosti, sistematično odpravljajo.

Čeprav so gostje tarnali, da je preveč za en dan, so na koncu vseeno težko našli primernih pohvalnih besed za tako obliko in tako kakovostno sodelovanje, kar so že tudi med pogovori v diskusijah vseskozi izražali.

To je dokaz, da je naša lanskoletna odločitev bila pravilna. To so oblike sodelovanja v korist proizvajalca in potrošnika, ki so v svežu že dolgo v praksi, pri nas pa je prav Saturnus zaoral v ledino.

Slavko Gerlica

Športno srečanje mladih

Mladinski aktiv tovarne »STOL« iz Duplice pri Kamniku nas je povabil na športno srečanje. Odzvali smo se. V soboto 23. 11. 1968 smo se srečali in preizkusili skupaj z mladimi »TAM« Maribor, »Kovinar« Kranj, »DIM« — Dom invalidne mladine Kamnik. Zbrali smo tri ekipe: strelsko, namiznoteniško in šahovsko. Udeležba je bila slabša od pričakovane, vrjetno zaradi snega, ki je zapadel predjšnji dan. Sicer nam je tudi v soboto vreme nagajalo, saj je ves dan po malem deževalo, vendar nam je kljub temu dan minil v prijetnem razpoloženju.

Ko smo se zjutraj pripeljali z avtobusom pred kulturni dom, nas še nihče ni čakal. Kmalu nato so se pripeljali mladinci iz »STOLA« in »DIM«-a, kasneje pa še ostali. Vsa organizacija srečanja bi lahko bila boljše pripravljena. Strelci so bili zelo slabe volje, saj so dobili metke, ki sploh niso šli v cev ali pa le-ta ni priletel do cilja. Do nasprotij je prišlo tudi pri predaji tarč, vendar so stvar uredili. Za streljanje se je prijavilo pet ekip in sicer so dosegle:

1. TAM Maribor 947 krogov, petčlanska ekipa

2. STOL Kamnik 792 krogov, štiričlanska ekipa
  3. SATURNUS Lj. 740 krogov, petčlanska ekipa
  4. DIM Kamnik 705 krogov, petčlanska ekipa
  5. KOVINAR Kranj 440 krogov, dvočlanska ekipa
- Od naših je bil najboljši Pustavrh, ki se je s svojimi 207 krogi uvrstil na 6. mesto, za njim pa Momčilovič, ki je imel 199 krogov.

Pri namiznem tenisu so se našli še kar dobro odrezali, dokler niso prišli na vrsto Mariborčani iz TAM-a, ki so bili od vseh precej boljši. Ekipno je bil SATURNUS drugi, posamezno pa je Pre-

šeren prišel do četrtfinala, Resnik pa do polfinala, tako da je običal na četrtem mestu.

Ostal je torej le še šah, pri tem smo običali na tretjem mestu. Ekipe so si sledile po naslednjem redu:

TAM Maribor, STOL Kamnik, SATURNUS Ljubljana, DIM Kamnik, STOL Kamnik, DIM Kamnik.

Na tekmovanju so se odlično odrezali Mariborčani, saj so pobrali vsa tri prva mesta. V streljanju bi tudi naša ekipa dosegla boljše uspehe, če bi bili pogoji boljši. Mladinci »STOLA« so nas po končanem tekmovanju povabili na prigrizek in razdelitev diplom. Večino jih je pobrala ekipa TAM-a, eno pa smo dobili tudi mi za naše drugo mesto v namiznem tenisu. Po razdelitvi diplom smo se na predlog Kamničanov odpeljali v Domžale in se ustavili pred prijetnim lokalom, ki ima tudi štirikolesno avtomatsko kegljišče. Fantje še kosila niso čakali. Komaj smo prispeli, že so podirali keglje. Kdor še nikoli ni kegljal, se je v soboto prav gotovo naučil. Ko je bilo kosilo smo s kegljanjem za nekaj časa prenehali, nato pa z pet nadaljevali do večera. Marsikoga so še tri dni potem bolele vse kosti. Soboto smo preživeli v duhu športa, tako da nam bo dlje časa ostala v spominu. Kamničanom smo se zahvalili za povabilo in jih tudi sami povabili na prihodnje srečanje v Ljubljano, ki ga mislimo kmalu uresničiti.

Frbežar Ivan

Za toplo človeško besedo

Samo eno želim od NOVEGA leta 1969.

Toplo, toplo človeško besedo za mojega tovariša, za ženo, utrujeno mamo in ostarelega očeta, za brata in sestro, za človeka na dolgi poti, za kmeta dišečega po zemlji, za rudarja črnega od znoja in blata, za graničarja zagledanega v tišino, za mornarja z daljnjim obzorjem v očeh, za malo deklico v požga ni vasi Vietnama in njenega ponosnega očeta.

Toplo človeško besedo za pošteno delavko in delavca iz naše tovarne — iz vseh tovarn, za dobrega človeka z naše ulice, za soseda, za vse kar je pošte. no, hrabro, čvrsto ...

Besedo, nežno in toplo v trenutkih žalosti želim, stisek dlani, ki toliko pove, solzo v oči in bolečino, ki jo življenje iznenada prinese, zaradi dečkove razbite igračke, zaradi otrok, ki jih nikoli niso imeli, zaradi časa, ki tako hiti, hiti.

Iščem toplo besedo in veliki sončni nasmeh za dan pozabljen na prašnem polju, za reko zelenih bregov, kjer se v vodi ogledujejo vrbe, za star macesen na pobočju gore, ki se bori z vetrom in časom, za novo ulico, za hitrejšo cesto, za vselitev mojega znanca, za rojstvo hčerke in sina, za tiste, ki jih čakamo, za one, ki odhajajo.

Toplo besedo prosim za razumevanje, za naše vsakodnevno življenje in delo, za naše slabosti in utrujenost, za deklico, ki izza stroja pogleduje za fantom, za ženo, ki ji je stroj vzel prste, za fanta, ki poje ob stružnici, za tiste, ki odhajajo v pokoj, za dišeči kos hruha v žuljavih dlani ...

Toplo človeško besedo za ljudi, za ljubezen, za smeh, za srečo, za pesem in veselje, za upanje, za sonce in brezkončni mir.

Slavko Gerlica

Odgovor tov. Ferenčaka na tretje vprašanje

(nadaljevanje s 3. strani)

3. Potrebno je analizirati in kritično oceniti poslovanje leta 1968 in preteklih let po obračunih za 10 mesecev in za leto 1968, ugotoviti slabosti gospodarjenja, kakor tudi uspehe, ki smo jih dosegli. Izdelati predračune stroškov in splošnih stroškov proizvodnje po obratih in za pomožne ter splošne službe, ki naj predstavljata maksimalne dovoljene izdatke katerih

prekoračenje naj odobrava organ upravljanja od direktorja do DS na podlagi dokumentirane utemeljitve. Le na ta način bomo preprečili neupravičeno naraščanje režije v masi in s tem tudi znižanje režije na enoto izdelka in znižanje lastne cene izdelkov.

Nujno je skupno prizadevanje vseh članov kolektiva, če hočemo racionalno in uspešno gospodariti.

Stanovanjska problematika

V počastitev Dneva republike

- Od zadnjega obravnavanja stanovanjske problematike na DS dne 1. 4. 1968 je stanovanjska komisija prejela 64 prošenj za dodelitev kredita za nakup stanovanj ali za individualno gradnjo ter 29 prošenj za dodelitev stanovanj.
- Predno je komisija pričela z delom in razpravljala o vsaki posamezni prošnji, je bil material za komisijo predčasno finančno in socialno obdelan v podkomisiji, tako da je komisija lahko v okviru podanih možnosti sklepal in predlagala rešitve.

Iz celotnega gradiva, ki ga je komisija obdelala ni bilo najlažje odločiti, kajti podatki kažejo, da je situacija na področju stanovanjske graditve v pogledu financiranja, dokaj težka in ni mogoče zadovoljiti vsem potrebam prosilcev, ker sredstva, ki so na razpolago ne krijejo niti 25 % potreb za kredite, da o nakupu stanovanj niti ne govorimo. Za boljše razumevanje naj navedem nekoliko števil; od vseh 64 prošelj prosijo prosilci:

kredite: l. 1969	1283.000 din
l. 1970	662.000 din
l. 1971	50.000 din

S sklepom DS 1. 4. 1968 je pa že dodeljeno za:

l. 1969	877.300 din
l. 1970	260.000 din
l. 1971	75.000 din

Kot je vsakomur znano formiramo finančna sredstva za kreditiranje iz 4 % stanovanjskega prispevka, ki ga varčujemo v KBH in dobimo na vložene zneske 75 % kredita, kar bo znašalo za leto 1969 — 1.200.000 din. Iz tega sledi, da je imela komisija na razpolago znesek 322.700 din. Zakaj tako malo? Poglejmo sklepe DS 1/4-1968 — razdeljeno za

l. 1969	877.300
na razpolago 4 %	1200.000
ostane za razdelitev v letu	322.700
predlog komisije za 1969	343.000
primanjkljaj	20.300
Sklep DS 1. 4. 1968	—
razdeljeno za 1970	260.000
na razpolago 4 %	1.160.000
ostane za razdelitev v l. 1970	900.000
predlog komisije za l. 1970	837.000
ostane	63.000
Sklep DS 1. 4. 1968	—
razdeljeno za 1971	75.000
na razpolago 4 %	1.200.000
ostane za razdelitev	1.125.000
predlog komisije	360.000
ostane	765.000

Kot sem že v začetku omenil komisija ni upoštevala prosilcev za stanovanja, ki iz socialnih ali drugih razlogov nemorejo varčevati in si kupiti stanovanje, njih je pa 29, kar bi znašalo z ozirom na njihove stanovanjske prostornosti nadaljnjih 1.914.000 din, ki jih pa podjetje nima na razpolago. Ko je komisija obravnavala tudi te prošnje je prišla do sklepa, da se v l. 1969 kupi 2 garsonjeri, z isto prakso bi pa nadaljevali tudi v naslednjih letih. Jasno pa je, da se morajo sredstva rezervirati v skladu s skupne porabe.

Ker pritisk na sklade za stanovanjsko kreditiranje skokoma narašča, ne samo pri nas, temveč vse splošno, so tudi banke, ki ta sredstva dajejo prišla v stanje, da ne morejo več kriti zahtev, zato bo združenje bank sprejelo

nov pravilnik o posojilih za stanovanja za fizične in pravne osebe, kjer bo pravilnik odpravil predvsem izraženo kratkoročnost stanovanjskega varčevanja. Iz podatkov je razvidno, da več kot polovica varčevalcev varčuje na 13 mesecev, ko je povsod po svetu doba varčevanja med 4 do 8 let. V tako kratki dobi, ki je pri nas v navadi varčevalec varčuje le za stanovanjsko posojilo, ne pa za stanovanje! Da bi se temu izognili, se varčevanje na 13, 18 in 24 mesecev destimulira, za dobo več kot 3 leta pa stimulira z večjim kreditom in daljšim doplačilnim rokom.

Doba varčevanja 13 mes. na	vsakih 100 din 75 % kred.
Doba varčevanja 2 leti na	vsakih 100 din 100 % kred.
Doba varčevanja 3 leta na	vsakih 100 din 150 % kred.
Doba varčevanja 4 leta na	vsakih 100 din 200 % kred.
Doba varčevanja 5 let na	vsakih 100 din 250 % kred.
Doba varčevanja 6 let na	vsakih 100 din 300 % kred.
Doba varčevanja 7 let na	vsakih 100 din 350 % kred.
Doba varčevanja 8 let na	vsakih 100 din 400 % kred.
Doba varčevanja 9 let na	vsakih 100 din 450 % kred.
Doba varčevanja 10 let na	vsakih 100 din 500 % kred.

Se en praktičen primer: Nekdo varčuje 5 let in vlaga mesečno 500 din v banko. Po 5 letih dobi v banki na privarčevano vsoto, ki znaša 30.000 din 200 % kredita t. j. 600.000 din, pri nas pa 250 %, kar je 75.000 din, skupaj 165.000 din. Iz tega sledi, da dobi po 5 letih varčevanja 30.000 din v gotovini in 135.000 din kredita.

To je samo v informacijo in razmišljanje, pravilnik bo pa komisija pripravila v začetku drugega leta.

Poglejmo še situacijo finansiranja stanovanjskih kreditov v l. 1968. Po sklepu DS je bilo razdeljeno kreditov v višini 1.147.350.- din,

Da bi tudi pri nas zmanjšali pritisk na stanovanjski sklad je DS že 1. 4. 1968 sprejel 2 sklepa, toda kot ugotavljamo, se prvi sklep striktno uveljavlja, drugi sklep pa ne (prvi sklep: podaljšana doba od 3 na 5 let za pridobitev pravice do kredita, drugi sklep — vsak se naj izkaže z varčevalno pogodbo).

Komisija je razpravljala tudi o tem in prišla do zaključka, da moramo tudi za naš stanovanjski sklad uveljaviti stimulatívno lestvico za pridobitev kredita, ker bomo s tem vse članke kolektiva navajali na varčevanje istočasno bo pa vsakdo takoj vedel koliko bo dobil po varčevalni dobi, kredita.

Predlagamo samo osnutek take lestvice v razmišljanje vsem članom kolektiva, posebno pa našim mladim, ki še nimajo stanovanj, si ga pa žele v nekom določenem času in določenih okoliščinah. Kakšna naj bo lestvica!

naša ločena sredstva in kredit banke pa znaša 1.130.362.- din. Do 1. 12. 1968 je bilo dano kreditov 887.857 din. Moramo pa povedati, da niso še vsi upravičenci uveljavili svojih zahtev, ker pričakujemo še v decembru v višini 242.505 din razdeliti med upravičence za l. 1968 in tiste, katerim je odobren kredit za l. 1969 s pristankom, da se jim da kredit v kolikor so sredstva na razpolago v l. 1968.
--

S tem mislim, da je naše stanovanjsko kreditiranje zadostno osvetljeno in jasno, stanovanjska komisija pa želi široko razpravo, predloge in vprašanja.

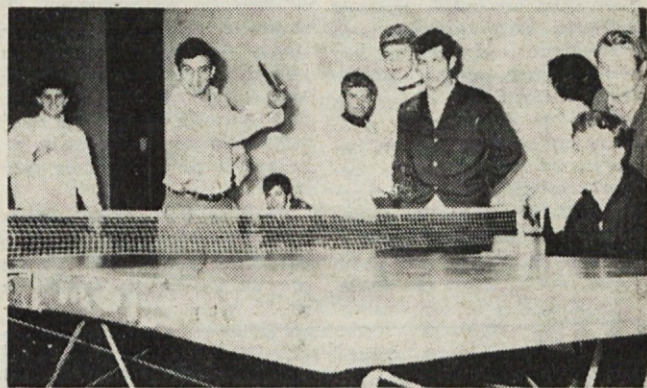
Janez Deisinger

SPORTNO SREČANJE MLADINSKIH AKTIVOV

Tokrat je tudi naš mladinski aktiv organiziral športno srečanje v streljanju, šahu in namiznem tenisu. Na tekmo vanju je sodelovalo 10 ekip od 14 prijavljenih. Sodelovali

NUS. Tokrat smo ostali pri streljanju na 4. mestu in to menda zaradi puške, ki se je pokvarila. Torej imamo vedno smolo. Vrstni red ekip pri streljanju je sledeč:

1. STOL Kamnik	750
2. GRADIS KO	610
3. VP 3908 Lj.	567
4. SATURNUS Lj.	542

so naslednji mladinski aktiv: STOL Kamnik, GRADIS KO, METALKA Ljubljana, MLADINSKI KLUB Dolsko, PAPIRNICA Vevče, D. K. KAJUH, LITOSTROJ, VI. GIMNAZIJA Moste in SATUR-

5. METALKA Lj.	507
6. MK DOLSKO	454
7. PAPIRNICA Vevče	445
8. DK KAJUH (2 strelca)	141

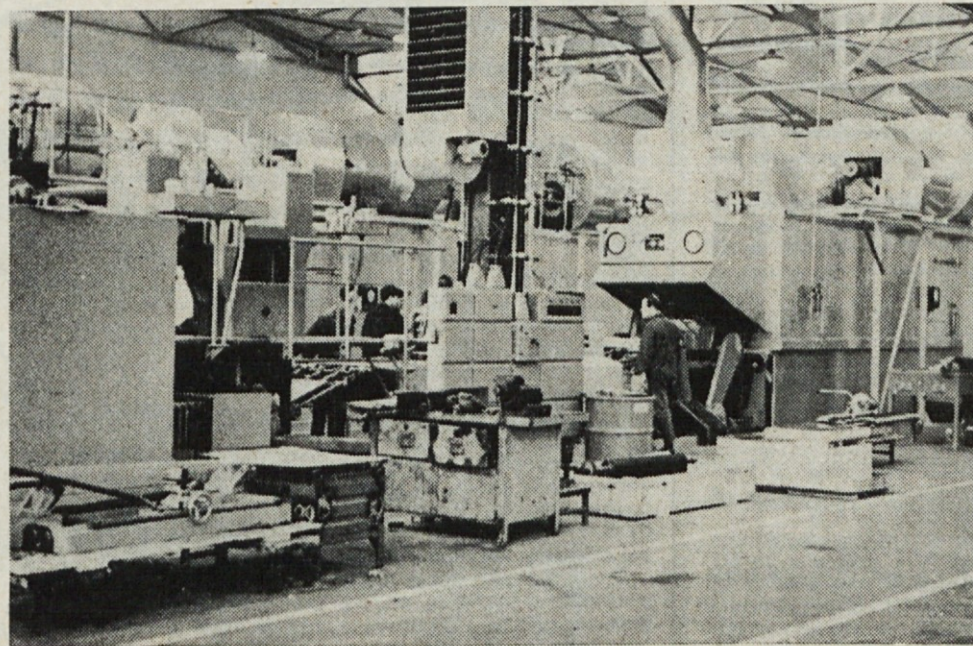
V šahu je bila naša ekipa tretja. Vsekakor smo v tej disciplini, od vseh drugih, dosegli najboljši rezultat. V namiznem tenisu so bili tokrat neprekosljivi Litostrojčani, dočim je povsod drugod prednjačil aktiv tovarne STOL Kamnik, katerega gostje smo bili na mladinskem športnem srečanju zadnjič.

»STOL« je tokrat pobral vsa najboljša mesta, tako pri streljanju kakor tudi pri šahu. Pri streljanju so bili na vseh treh prvih mestih strelci iz tovarne STOL.

Sah ekipno: STOL 1, STOL 2, SATURNUS, GRADIS KO, PAPIRNICA Vevče, VP 3908 Lj., METALKA, DK KAJUH, VI. GIMNAZIJA.

V namiznem tenisu so bile najboljše ekipe Litostroja, MK Dolsko in VI. gimnazije. Zmagovalci so ekipno dobili diplome, posamezniki pa tudi praktične nagrade — naše izdelke. Zaželjenih je še več takih ali podobnih srečanj.

Frbežar Ivan

To sta lakirna in tiskarska linija v obratu Zalog. S tema linijama se je zopet za nekaj časa odpravilo ozko grlo v tiskarni — predvsem se jo je razbremenilo, da ne bo toliko dela ob nedeljah in praznikih.

S spremembami zakona o podjetjih je napredovalo samoupravljanje

V zveznem uradnem listu št. 48/68 z dne 20. 11. 1968 so bile objavljene spremembe in dopolnitve temeljnega zakona o podjetjih. Do sprememb je prišlo zaradi uskladitve poedinih določb z načeli temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah.

Istočasno so bile v zakon o podjetjih vnesene spremembe glede delovnih enot in drugih organizacij združenega dela, ker dosedanje oblike niso več odgovarjale dosežen stopnji razvoja samoupravljanja v podjetjih.

Namen novih zakonskih predpisov o podjetjih je namreč omogočil tudi delovnim enotam v podjetju, da neposredno sodelujejo v poslovanju s tretjimi osebami, s čimer naj bi postale dejanski nosilci gospodarjenja. Delovne enote bodo v bodoče na podlagi določil statuta podjetja lahko pridobile lastnost pravne osebe in s tem tudi pravico samostojno stopati v poslovna razmerja z drugimi osebami.

Doslej so lahko stopale delovne enote — obratili, poslovne enote in druge oblike združevanja — v poslovne stike z drugimi fizičnimi in pravnimi osebami samo v imenu in za račun svojega podjetja, ako je bilo tako predvideno v statutu ali kakem drugem samoupravljem aktu podjetja. Za obveze iz pogodb je odgovarjalo podjetje kot celota. V tem sestavku se bomo pogosto srečevali z izrazi kot so: samostojna organizacija, samostojna organizacija združenega dela v podjetju, pravna oseba, obrat, poslovna enota,

delovna enota, deli podjetja itd.

Večina teh izrazov je razumljiva, najmanj razumljiv pa bo verjetno izraz pravna oseba. Če hočemo pojasniti ta izraz, ga moramo postaviti v nasprotja z izrazom fizična oseba. Fizične osebe so bile od nekdaj nesporni nosilci vsakovrstnih pravic in obveznosti. Kadar pa je šlo za pravice neke skupnosti ali organizacije, pa si je bilo s pravnimi predpisi treba izmisliti nosilca teh pravic in so se ti nosilci tudi posebej izražali, ter so jih v pravnih predpisih označevali z osebami, seveda pravnimi, ker v resnici ti nosilci v naravi niso obstojali, ampak le v predpisih. Pri našem razmišljanju nam ne gre toliko za pojem pravne osebe kot take, ampak bolj za zgodovinsko vsebino tega pojma v naših razmerah.

V toku razvoja našega družbenega in pravnega sistema ter našega samoupravljanja se je v praksi kmalu pokazala potreba, da imajo lahko tudi nižje enote, t. j. deli podjetja, obrati itd. vsaj neke določene pravice, ki izhajajo iz pojma pravne osebe.

Prva takšna določila imamo v temeljnem zakonu o podjetjih iz leta 1965. Tu ne gre še za pravne osebe v

formalnem smislu, ampak bolj v vsebinskem. V okviru delovnih organizacij — podjetij so se začele pojavljati organizacijske enote z določenimi pravicami kakršne so lastne pravnim osebam ne glede na to, da se te enote še niso priznavale kot pravne osebe. Zakon o podjetjih iz leta 1965 je namreč že predvideval možnost ustanovitve posebnih uslužnostnih enot. Te enote so smele sklepati določene posle v kolikor je šlo za izvajanje njihove dejavnosti.

Pred tem je imel podobno določilo tudi Temeljni zakon o gostinskij dejavnosti glede delavskih menz, okrevališč itd.

Te posebne uslužnostne enote so samostojno sklepale kupoprodajne pogodbe. Lahko so bile tudi stranke v sporu.

Po zakonu o sredstvih gospodarskih organizacij je dana možnost vlaganja sredstev za skupno poslovanje tudi v posebno enoto, obrat s samostojnim obračunom — sedaj samostojna organizacija združenega dela. V tem zakonu se predvideva tudi možnost otvoritve stečaja nad tako enoto, kar je tudi prilastek pravne osebe.

Tudi temeljni zakon o enotnih gospodarskih zbornicah in poslovnem sodelovanju v gospodarstvu omogoča, da ima poslovno združenje v svojem sestavu posebno enoto za proizvodnjo določenih proizvodov ali opravljanja določenih uslug. Tudi takšna enota ima neka obsežna pravna oseba. Ona lahko samostojno sklepa pogodbe v zvezi s svojim poslovanjem. Za obveze iz pogodb odgovarja sama s sredstvi, ki jih uporablja in s katerimi razpolaga, toda podrejeno odgovarja za njene obveznosti, tudi poslovno združenje.

Glede na spremembe in dopolnitve zakona o podjetjih, o katerih pišemo v tem sestavku, ima lahko ta enota tudi položaj samostojne organizacije — pravne osebe.

Temeljni zakon o podjetjih pozna tudi dele podjetja, ki so tudi formalno-pravno priznani kot pravne osebe. To so organizacije — tovarne, obrati, ekonomije, blagovnice itd. — v sestavu združenega podjetja.

Po novih predpisih iz novembra 1968 bodo lahko delovne enote in druge oblike pravne osebe pod določenimi združenega dela postale pogoji tudi v podjetjih. Ki niso registrirana kot združena podjetja.

Organizacije združenega dela v podjetju, t. j. delovne enote, bodo lahko pridobile lastnost pravne osebe samo, če bodo izpolnjevale določene zakonske pogoje.

Prvi tak pogoj je, da je organizaciji s statutom ali pogodbo na podlagi statuta naprej priznana pravica, da samostojno pridobiva in deli dohodek, t. j. da ima položaj samostojne organizacije

združenega dela v podjetju v smislu temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah. Drugi pogoj je, da je s statutom odnosno s pogodbo na podlagi statuta predvideno, da ona samostojno razpolaga s sredstvi. Tretji pogoj je, da so glede na naravo njenih proizvodov in storitev dani pogoji, da samostojno nastopa na trgu.

Vsi ti pogoji morajo biti izpolnjeni in tudi, če so vsi izpolnjeni, še ni nujno, da se taki organizaciji združenega dela v podjetju prizna lastnost pravne osebe. Treba je namreč s statutom določiti ali bo ta organizacija imela lastnost pravne osebe ali ne. Nadalje je potreben tudi vpis v sodni register in ob tej priliki sodišče kontrolira ali so dejansko izpolnjeni zakonski pogoji, da se neki delovni enoti prizna lastnost pravne osebe.

V spremembah zakona o podjetjih je urejeno tudi vprašanje odgovornosti organizacij združenega dela glede obvez iz sklenjenih pogodb, kakor tudi glede obvez iz naslova povračila škode.

Odgovornost za obveze iz poslovnih razmerij se v statutu lahko uredi tudi na drug način, kot je v zakonu določeno.

Spremenjeni zakon o podjetjih ima novote tudi glede reševanja motranjih sporov po arbitraži, dalje so spreminjeni tudi predpisi glede ustanavljanja podjetij po občanih, ker so za ta podjetja po dosedanjih izkušnjah ugotovili razne zlorabe, ki jih pa zakonodajalec ne more še dalje trpeti.

Podrobnosti opuščamo, ker bi bil obseg pojasnjevanj preobširen.

dr. Jama Alojz

Bo kak napredek?

Centalni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je izdelal okvirni program razvoja dnevnega varstva otrok za nadaljnjih pet let. Diplomirani ekonomist te ustanove Cilka Maležič ga je naredila na osnovi današnjega prihodnjega emografskega stanja otrok, zaposlenih obeh roditeljev in njihovih želji za varstvo otrok v varstveni ustanovi. Podatki kažejo, da v glavnem mestu Slovenije živi več kot 44.000 otrok do 14. leta starosti. V vrtcih je prostora za približno 5.000 malčkov, v jaslih pa je v varstvu samo 400 otrok. Kljub potrebam, okrog 15.000 najmlajših prebivalcev Ljubljane ni vključeno v varstvo.

Petletni program predvideva izgradnjo novih vrtcev za 4.000 predšolskih otrok — investicijski stroški za te objekte bodo po predvidevanjih znašali približno 43 milijonov starih dinarjev. Poleg tega, v okvirnem programu je planirana izgradnja 18 novih osnovnih šol s 305 matičnimi učilnicami za 7.000 ljubljanskih učencev. Za izgradnjo novih šol je predvideno okoli 9,3 milijarde starih din.

Okvirni petletni program razvoja otroškega varstva je sedaj na javni razpravi. Nesporno pa je, da bodo meščani prvenstveno starši, mogli najbolje oceniti v kakšni meri zadovoljuje program njihove potrebe in čemu bodo dali pravnost. Ali oni, za razliko od drugih, imajo možnost, da razpravljajo in odločajo na osnovi konkretnih analiz in podatkov ki jih je pripravila znanstvena institucija.

Pred ekonomskim 1969 letom

Kakšne so značilnosti predlagane resolucije o osnovah ekonomske politike v letu 1969?

V pogledu osnovnih nalog za leto 1969 ni naspotij. Te naloge so: hitrejši razvoj proizvodnje in izvoza v stabilnejših pogojih, povečanje novo zaposlenih (posebno še kvalificiranih kadrov), nadaljnja rast življenjskega standarda, hitrejši razvoj gospodarstva, jačanje reproductivne in akumulativne sposobnosti gospodarstva. Vzporedno s tem si zagotovi hitrejšo uresničevanje reforme tudi v negospodarski dejavnosti, razvijanje solidarnosti ter ekonomska in socialna moč delovnih ljudi.

Predlagatelj resolucije pravijo: za predlagano resolucijo o ekonomski politiki v letu 1969 je posebna pomena orientacija gospodarstva na zniževanje proizvodnih stroškov in boljše izkoriščanje zmogljivosti, na modernizacijo proizvodnje in poslovanja. Zato leži pred gospodarstvom obvezna naloga za pospeševanje procesa samoorganiziranja in integracije kar bo bistvenega pomena za ustvaritev novih kvalitativ v gospodarjenju — posebno v tistih sektorjih, ker se bodo reševala ključna vprašanja nadaljnega razvoja.

Planerji pravijo, da je v letu 1969 potrebno ustvariti realno povišanje družbenega proizvoda od 7 do 8%. Industrijska proizvodnja bo imela povišanje od 7,5 do 8,5%, v kmetijstvu pa od 3 do 4%.

Da bi se to ustvarilo je potrebno zagotoviti nemoteno rast notranje potrošnje v skladu z razpoložljivimi sredstvi ob visoki stopnji izvoza blaga in uslug. V zunanjetrgovinski menjavi pa je potrebno ustvariti take odnose, da bo moč doseči ravnotežno plačilno bilanco s konvertibilnim in drugimi področji.

SUSA FRANC — 3. decembra je praznoval 50 let življenja, njegov TAM pa 10 let dela v SATURNUSU. Zanimiv jubilej, vsak dan sta skupaj in kilometri hitro tečejo pod njima — zakaj ne bi še praznovala na isti dan.

VZORNEMU saturnužanu želimo še veliko srečnih let in prijetne vožnje.

ZADPAMO TI - STORI!

Dedek Mraz za vas

SELEP NAD BO ZA 50% MIOVA SE BOVA PA ZE RENEHILAKOLILO BO...

KDO DELA KO JAZ SLUŠIM DEKLAR?

TOVARIS UREDNIK!

Po precej dolgem premoru se Vam zopet oglašam. Sem na odsluženju vojaškega roka v Valjevu. Sedaj sem šel v prekomando v tehnično službo. Opravljam delo elektro - mehanika, akumulatorskega mehanika, če mi ostane še kaj časa pa še radiomehanika. Sem zelo zaposlen in mi dnevi hitro minevajo. Sedaj imam še polovico za odslužiti in če bo še ta tako hitro minila, bom prav zadovoljen.

»Glas Saturnusa« sem vseeno dobival, čeprav sem odšel v drugo enoto. Ker se bliža praznik republike, 29. november, čestitam vsem delavcem kolektiva Saturnus za dosežene proizvodne uspehe.

Sprejmite lepe pozdrave od Milana Benganta.
Moj naslov. VP 6734/18 Valjevo

DRAGI MILAN!

Vesel sem Tvojega pisma in pozdravov. Rad bi, da bi Tvoje čestitko za 29. november še pravi čas posredoval kolektivu, pa nisem mogel. Ko je Tvoje pismo prispelo v uredništvo, sem imel že celotno gradivo v tisku — oprost!

Želim Ti, da bi Ti tudi druga polovica tako hitro minila in, da Ti ne bi bilo nkoli dolgočasno, saj to ni za mlade ljudi. Tudi vsem drugim našim fantom, ki so v JNA enako želim. Nekateri nič ne pišejo, tudi naslova nam ne sporoče, da bi jim poslali glasilo.

V letu 1969 želim, da bi bolj sodelovali z uredništvom in sodelavci. Da bi se čim več novega naučili in bili vsak dan vedri in nasmejani.

Urednik

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE »29. NOVEMBER« IZ STEVILKE 10.

VODORAVNO: Fecro, irealen, llim, Ivan, ropar, RS, oves, Apo, roleta, Salamanca, OV, obesek, abonent, stiska, NA, kanal, polenta, Ikar, OT, PA, kop, kar, uta, SA, muzej, rman, ton, kap, mameluk, Alabama. unikar, dan, era, baroka, republike, anatema, aroma, nak, Alatau, Belinka, SA, at, to, ii, kal, anakonda, Nil, Alenka, kamera, ED, Dae, pa, anis, kitara, Anno, BI, porota, Peter, kača, etapa, alpaka, kanu, u. rok. lkura, počitek, IM, palik, EB, AN; Lena, Aja. orograf. orel, nat, navlaka.

NAGRADE SO PREJELI: Janez JAKSE, Janez TUREK, Lado JALSEVEC, Marjana HLAVATI, Marija CVAR, Joži ZEVNIKAR, Marica VODOPIVEC, Andrej OBLAK, Nada URAJNAR, Tomaž SKALAR, Anica BAVEC, Jože URBANCIC.

Rešitve oddajte v nabiralnik »Glas Saturnusa« ali v uredništvo do 14. 1. 1969. Zrebanje bo 17. 1. 1969 ob 14. uri v sejni sobi.

Nagradna križanka

- I. nagrada 100 dinarjev
- II. nagrada 80 dinarjev
- III. nagrada 70 dinarjev
- 10 nagrad po 10 dinarjev

VELIKO ZABAVE IN SREČE!

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666. — Ureja uredniški odbor: Marjan Bajc, Ižanc Marjan, Slavko Gerlica, Stane Rozman, Mira Tomec, Slavko Vrzec, Jože Švigelj — Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, tel. 313-666-78 — Tisk ČP Gorenjski tisk Kranj — Originalov ne vračamo

KRIŽANKA "NOVO LETO"

V
SREČNO

		AMERIŠKI FIZIK, DOBITNIK NOBELOVE NAGRADE L. 1944 (SAC, ISIDOR)	NADAV	PUŠČAVSKI RIS	UBOJ	PRIMEK HRV. KNJIŽEVNIKA (AVGUST 1838-1881) (DIOGENES)	SOGLASNIKA	RAZSTRELIVO	MONG POL		DEN OD RELAZOV NA VELEBITU	KAPLJA	OKRAJŠAVA ZA AVGUST
VRAZJI OBESEK		RIPADNICA STARODAV. SEMITSKEGA NARODA.	ELEKTRODA	PLEMIŠKI NASLOV COPPER-FIELD			ENAKA SOGLASNIKA KORENJE			PRIMITIVNO MALAJSKO IZUMSTVO NA MALAKI, BORNEU, DRUGACE		LUKA V ZRAELU BAROBN	
SLANO JEZERO V JUŽNI KENIJI			LEPO, DIŠEČ	RAZLIČNA SOGLASNIKA								REKA V FRANCIJI	VOTLO DREVO
STARA LJUBLJANA		DANSKA	IME PESNICE SEIDEL		TOVARNA ZA OROŽJE							JUGOSLAVIJA	MOŠKO IME
JUGOVO VREME					RAZLIČNA SOGLASNIKA	BOLEZEN				NAŠ ODJEMALEC 6.15. v 23. ČRKA			
JUNAK IZ 1001 NOČI			LJUDSKA REPUBLIKA		ELIZABETH TAYLOR ČASTILCI NAGOTE				NAROČNIK PTI (ANDREJ) SLOV. FILMOV IN PREVAGALEC (GANTAR)				
VOJAŠKO POKRIVALO			SESTAVIL RISBA: KB	PTICA				IND. MESTO V AMER. ZV. DRŽAVI OHIO	VRSTA GLASBILA.				ZOIS
KAZALNI ZAJMEK		MAJHEN MEDVED V VRH JULIJSKIH ALP	SEVERNI AMERIKI	ČANSKO PRISJANSICE (TUDI KWITTA)	ZDRAVILNA RASTLINA	GRŠKI BOG VETROV	D	KARLOVAC RIMSKI DRŽAVNIK GAJ JULIJ		VSEVED ZIDOVSKO MOŠKO IME			
										MEDMET			ČLOVEK Z VELIKIMI IZPUJENIMI OČMI
			VETROMER	POSREDOVALEC STAV NA KONJSKIH DIRKAH RAZSTAVNA DESKA (FONET)						RADIO TELEVIZIJA	VRSTA GLASBILA		
											ERBIJ	KOŠIR ALIJA	LANTAN
	PUŠČAVNIŠKA NASELINA	REJEN ODŽAGAN KOS DEBLA			VRSTA PAJKOV								
MESTO V JUŽNI ALBANIJI OB REKI OSUM			SKRIVLJENOST HRBTENICE	RED	PERZIJA				ZDRAVNIK				
REKA V JUŽNI AMERIKI					PISARNIŠKI URADNIK			KOT LEŠNIK ALI OREH VELIK KOS LAVE	PERUANSKI GRM			KAJMAN	DOBA VIJAČ
PLANOTA V JULIJSKIH ALPAH						TORBICA							
AMERIGIJ	MRTVINCNI KRČ	UČINEK USPEH				OBENJENIK NA FILIPINIH					GENSKO IME SEVERNI JELEN	BLAGO	
NITKA		VLAČUGA JUDOVSKI SKRIVNOSTNI NAUK				BARVA PRI KARTAH	MEDMET						
OČKA			KLOFUTA	TATARSKI POGLAVAR									OBOČEN OBOKAN
NAPAD					MESTO V INDIJI				NEOLIKAN ČLOVEK				
					NAŠ ODJEMALEC				NATRIJ				
			RIMSKA BOGINJA ZEJE	OSTRIVEC				MESTO V ITALIJI	RAZLIČNA SAMOGLASNIKA	FOTOGRAF. POSNETEK ŽITNA BILKA			
					PRIIMEK FRANCOŠKE. SLIKARJA IN LIKOV. UMETNIKA (FONETIČ) VRH BOHINJSKIH ČORA (2086m)							MOŠKO IME	
UHLAND LUDWIG		ENAKA SOGLASNIKA	ONE SELIŠKAR		MESTO V SEVERNI NEMCIJI	SOGLASNIKA			NOVO MESTO MACH ERNEST			OGENA TANTAL	
								ŠVICARSKI SLIKAR IN GRAFIK (KUNO, 1868-1961)				PRISLOV	
													JOHANN NESTROY

